

“ ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ,,

Ο ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΙΤΗΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΓΙΩ. ΟΡΕΙ ΑΘΩ,

ΙΕΡΑΣ ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΗΣ ΜΟΝΗΣ ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΙ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΑΥΤΗΣ ΑΡΧΙΜ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ

ΥΠΟΘΗΚΑΙ

**Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀπηύθυνε
τὸ ἐξῆς Πατριαρχικὸν γράμμα πρὸς τὴν Ἱ. ἡμῶν Μονήν**

ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝ)ΠΟΛΕΩΣ
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ἀριθ. 511.

Ἄσσιώτατοι ὅ τε Ἠγούμενος ἀρχιμ. κ. Σεραφεῖμ καὶ οἱ λοιποὶ πατέρες τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὀρει Ἱερᾶς Β. Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τοῦ Ἀγίου Παύλου, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν Μετριότητος χάρις εἶη τῇ ὑμετέρᾳ ὀσιότητι καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ.

Ἄσμένως ἐλάβομεν καὶ ἐν συνεδρίᾳ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἀνέγνωμεν τὸ ἀπὸ ἧ' τοῦ παρελθόντος μηνός, ἀρ. 413, γράμμα τῆς ὑμετέρας ὀσιολογίτητος, γνωρίζουσης ἡμῖν ὅτι ἡ Ἱερὰ Μονὴ ὑμῶν, ἀναγνωρίζουσα τὴν ἀνάγκην τῆς πνευματικῆς ἀνυψώσεως τοῦ ὑπερχιλιετῆ ἱστορίαν ἔχοντος Ἀγιωνύμου Τόπου, ἔγνω ἵνα ἐκδῶ μηνιαῖον, Ἀγιορειτικὸν Περιοδικόν, ἵνα διὰ τούτου τὸ Ἀγιον Ὀρος καὶ ἡ ἱστορία αὐτοῦ γνωσθῆ εἰς ὡς οἶόν τε εὐρύτερον κύκλον. Ἐπίσης ἐλάβομεν καὶ τὸ ἀποσταλὲν προφρόνως Α' τεῦχος τοῦ Περιοδικοῦ τούτου.

Ἐπαινέσαντες συνοδικῇ ἀποφάσει, τὴν πρόθεσιν ὑμῶν

ταύτην, ἀπότοκον οὖσαν τῆς εὐσεβείας καὶ φιλογενείας ὑμῶν, ἄσμενοι προαγόμεθα διὰ τῆς Πατριαρχικῆς ἡμῶν τῆσδε εὐχετικῆς ἐπιστολῆς ἐκφράσαι, συνοδικῇ ἀποφάσει ἐγκάρδια συγχαρητήρια καὶ τὴν εὐαρέσκεϊαν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν διὰ τὸν ὑπὸ τοῦ ΠεριODOIKOY στοχαζόμενον θαυμάσιον σκοπόν, ἐπεύξασθαι δὲ ὀλοψύχως ὅπως ὁ Πατὴρ τῶν Φώτων εὐλογῇ καὶ ἐνισχύῃ τὴν ὑμετέραν ὀσιολογιότητα καὶ πάντας τοὺς ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ εἰς τὴν ἐπὶ τὰ κρείττω προαγωγὴν τοῦ ΠεριODOIKOY.

Ἀπονέμοντες ὀλόθυμον τὴν Πατριαρχικὴν εὐλογίαν ἡμῶν ἐπικαλούμεθα ἐφ' ὑμᾶς τὴν χάριν καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ Κυρίου.

Ἰαβὺν' Σεπτεμβρίου ἡ'.

Ὁ Κωνσταντινουπόλεως διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης

Ῥσαύτως τὸ Β. Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν (Διεύθυνσις Ἐκκλησιῶν).

Ἄριθ. 44174.

Πρὸς τὴν Ἱ. Μονὴν Ἁγίου Παύλου

Ἁγίου Ὄρους

Εὐχαρίστως ἐλάβομεν γνῶσιν, διὰ τοῦ ὑμετέρου ἐγγράφου ὑπ' ἀριθ. Ε)426)9.8.50, τῆς ἀξίας συγχαρητηρίων ὑμετέρας πρωτοβουλίας περὶ ἐκδόσεως περιοδικοῦ, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἁγιος Παῦλος ὁ Ξηροποταμίτης». Ἐκ τῶν διαβιβασθέντων ἡμῖν ἀντιτύπων διεπιστώσαμεν τὴν ἀρτίαν ἐργασίαν συντάξεως καὶ παρουσιάσεως τοῦ περιοδικοῦ. Νομίζομεν ὅτι ἡ ἐργασία αὕτη εἶναι δυνατόν νὰ ἀποτελέσῃ τὴν ἀπαρχὴν μιᾶς συστηματικώτερης δραστηριότητος τοῦ Ἁγίου Ὄρους εἰς ὅλους τοὺς πνευματικοὺς τομεῖς καὶ θὰ εἶναι τοῦτο ἢ σοβαρώτερα ἐγγύησις διὰ μίαν καλλιτέραν αὔριον . . . .

Ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργοῦ

Ὁ Διευθυντής

Θ. ΑΛ. ΓΡΙΒΑΣ

Διευθυντής Β'.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΤΗΣ ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ ΛΥΤΡΩΣΙΣ

«ὦ Κύριε, μᾶς ἔπλασας τοιουτοτρόπως, ὥστε νὰ μὴ δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν ἀνάπαυσιν εἰ μὴ ἐν τοῖς κόλποις Σου».

Τὰ ρήματα ταῦτα ἐξηρεύεζατο ἐν βαθεῖα καταλύξει ὁ ἱερός Αὐγουστῖνος, πικρῶς πειραθείς. Τὴν ἀλήθειαν αὐτῶν, ἐπισφραγίζει ἡ προσωπικὴ μας πείρα καὶ ἡ ἀγωνιώδης ἱστορία τῶν λαῶν, ἐπιβεβαιοῦν δὲ ὅσοι εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἡσθάνθησαν τὴν θεῖαν ἐνέργειαν καὶ ἐν μιᾷ, ἔστω, περιόδῳ τοῦ βίου τῶν.

Ἡ ἀπαγοήτευσις καὶ ὁ πόθος πρὸς λύτρωσιν—ἐκ τοῦ «γεηροῦ σκήνους»—ἀποτελοῦν τὸν μόνιμον χαρακτήρα τῆς ἀνθρωπότητος.

Διὰ τὸ ἐγκόσμιον ἰδεῶδες τῆς ἐλευθερίας, ἔρρευσαν ποταμοὶ αἵματος, διότι ἡ ἐλευθερία εἶναι σκιώδης ὑποτύπωσις τῆς λυτρώσεως.

Ἡ ὅταν θραύωμεν τὰ ὀρατὰ δεσμὰ τῆς δουλείας, ἢ ὅταν περιπλεκόμεθα ἀνεπιγνώστως εἰς ἄλλα ἀδιόρατα, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ τῆς λυτρώσεως, ἐκ τοῦ ἰδίου πόθου ὀρμῶμεν. Ὁ ἴδιος πόθος ὑπὸ δύο ἀντιθέτους ὄψεις.

Θεολογικῶς, εἶναι γνωστόν, ὅτι λογιζόμεθα οἱ ἐν τῇ γῆ ζῶντες, ὡς ἐξόριστοι τῆς φυσικῆς Πατρίδος. Ἄπαντες μὲν, ἐξαίρετως δὲ ἡμεῖς οἱ εἰς Χριστὸν βαπτισθέντες, ἐντονωτέραν φέρομεν εἰς τὰς ψυχὰς μας τὴν ἀνάμνησιν τῆς κοινῆς Πατρίδος. Ἡ αἴσθησις ὅτι εὕρισκόμεθα μακρὰν τοῦ κάλλους καὶ τῆς τρυφῆς τῆς καὶ ὁ νόστος δι' αὐτήν, συνθέτουν τὴν τραγωδίαν μας, «ἐν γῆ ἀλλοτρίᾳ», Δι' ὃ συνεχόμεθα εἰς τὸ ἀναλῦσαι. . . Ποθῶμεν τὴν λύτρωσιν.

Ἡ ἱστορία τοῦ κόσμου ὑφαίνεται μὲ δύο ἰστούς. Τὸν οὐράνιον καὶ ἐπίγειον. Πράγματι. Ὁ ἄνθρωπος ἔχει θεῖαν

πνοήν εἰς τὴν ψυχὴν του, καὶ ἡ σὰρξ του εἶναι χοϊκὴ. Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος ἔζη εἰς τὸν Παράδεισον, θά ἦτο μόνον θεῖος. Ἦδη εὐρίσκεται εἰς τὴν γῆν. Κατήλθεν εἰς τὴν γῆν μὲ ἡμαυρωμένην τὴν αἴγλην τῆς θεϊότητός του ὑφιστάμενος τὸ δρᾶμα τῶν δύο ὑποστάσεων του.

Καὶ εἶναι θαυμαστὸν τὸ ὄραμα. Ὅτε μὲν, τὸ θεῖον τῆς ψυχῆς ἀνυψοῖ ἕως οὐρανοῦ τὸ γεῶδες τοῦ σώματος, ὅτε δέ, ὁ χοῦς καταφέρει εἰς τὴν ἄβυσσον τὴν ἄυλον θεϊότητα τῆς ψυχῆς. Οὕτω πλάθεται ἡ ἱστορία.

Οἱ ἄνθρωποι ὁμιλοῦν περὶ τραγικότητος. Οὐδεμίαν τραγικότητος ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς, εἰμὴ μόνον αὐτὸς οὗτος ὁ ἄνθρωπος.

Ὁ ἄνθρωπος ἔχει φυσικὴν ἐξάρτησιν ἀπὸ τὸν οὐρανόν. Προέρχεται ἀπὸ τὸν Θεόν καὶ διὰ τοῦτο εἶναι βαθέως θρησκευτικός. Οὐδεμίαν διαστροφή μᾶχεται τόσον τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ὅσον ἡ ἄθρησκος ψυχὴ.

Ἡ πολὺμορφος ἀνηθικότης ἀποτελεῖ ἀπλῶς ἔκτροπὴν. Ἡ ποικίλη εἰδωλολατρεία, ἀποτελεῖ παραπλάνησιν. Τὸ μὴ θρησκεύειν ὅμως, ἀποτελεῖ βίαιον ἀκρωτηριασμόν, παραμόρφωσιν τῆς φυσικότητος. Ἄθρησκος, σημαίνει τερατῶδες ὄν. Ἀκούσατε τὸν ἱστορικόν· οὐδεμίαν πόλις εὐρίσκεται μὴ θρησκεύουσα. Παρατηρήσατε τὰς ἀγρίας φυλάς. Θρησκεύουν. Ἡ λατρεία τοῦ πυρός καὶ τῶν ξοάνων, βεβαιοῖ τὴν ὑπαρξιν θρησκευτικοῦ συναισθήματος. Εἶναι λατρεία ἔχουσα μεταφυσικὸν βάθος. Τὸ φαινόμενον τοῦ ἀθρήσκου εἶναι τῷ ὄντι καταπληκτικόν, πλὴν θνησιγενές.

Ἡ παγκόσμιος μυθολογία τεκμηριοῖ τὴν παναθροπίνην θρησκευτικότητά. Λέγουν οἱ σοφοί, ὅτι ὁ κεραυνὸς ἐγέννησεν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ. Ἀνακρίβεια. Ἀπλῶς ὁ κεραυνὸς ἐξύπνησεν τὴν ἔννοιαν τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ ὄργῃ Του.

Αἱ ἀναριθμητοί, ἐπίσης θρησκεύει, ἀπόρροια τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος δὲν εἶναι φιλοσοφικά συστήματα—ὡς διευτώθη—ἀλλ' ἔχουν περίβλημα φιλοσοφικόν ἢ ἀκριβέστερον, περιέχουν στοιχεῖα φιλοσοφίας. Ἡ πηγὴ

των εἶναι τὸ συναίσθημα καὶ ὄχι ἡ σκέψις. Τὰ δὲ φιλοσοφικά συστήματα, ἐγεννήθησαν ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ἐρμηνείας τῶν φαινομένων καὶ περιέχουν σαφῶς τὰ σπέρματα θρησκευτικῆς ἀνησυχίας.

Ὅλαι αἱ θρησκείαι μὲ τὰς πλάνας των ἐφιλοσόφησαν. Καὶ ὄλαι αἱ φιλοσοφίαι μὲ τὰς ἐκτροπὰς των ἐθρησκείολόγησαν. Πάντως ἀπὸ τὸ ἴδιον αἴτιον ὠρμήθησαν, τὸ ὤθησαν τὴν ψυχὴν εἰς ἀναζήτησιν τῆς λυτρώσεώς της, διὰ τῆς εἰς τὸ ὑπερκόσμιον φυγῆς. Διότι θρησκεία σημαίνει φυγὴν. Ἡ ἄλλως ἐπαφὴν μετὰ τοῦ ἀπείρου.

Ὁ Χριστιανισμός. Ἡ ἀδυναμία τοῦ ἀνθρώπου νὰ γνωρίσῃ τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἔφερε τὸν Θεὸν ἐπὶ τῆς γῆς. Ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία, δὲν ἀποτελεῖ χάλκευμα τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος—ὡς αἱ λοιπαὶ θρησκείαι—ἐκ τῶν ἀτερμόνων ἐξερευνήσεων τοῦ ἀπείρου. Εἶναι ἀποκάλυψις τοῦ ἰδίου Θεοῦ. Ἐντεῦθεν ἡ θρησκευτικότης προσέλαβεν λογικότητα, ἀποστολὴν, ἀνθρωπίνην σκοπιμότητα.

Πρὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Σωτῆρος, τὸ σκότος ἐφηπλοῦτο εἰς τὴν γῆν καὶ πυκνὴ ἀχλὺς κατεκάλυπτεν τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων. Οἱ κρόταφοι τῶν πλέον καθαρῶν φιλοσόφων ἐλευκαίνοντο μάτην, νὰ προσδιορίσουν τι περὶ τῆς ἀληθείας.

Ἐπὸ τὸ φῶς, λοιπόν, τοῦ Χριστοῦ ἐξεταζόμεναι ὄλαι αἱ ἀνθρώπινα ἐπίνοια, βαθμολογοῦνται καὶ χαρακτηρίζονται. Πρὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς ἀληθείας πάντα τὰ ἀνθρώπινα ἔκειντο εἰς ἀπροσδιόριστον ὁμίχλην. Ἀπεξεδέχοντο δὲ τὴν ἀποκατάστασιν των ἐν τῷ φωτί. Τέως ὄλα εἰργάζοντο ἵνα προετοιμάσουν τὴν Ἀνατολὴν τοῦ Φωτός. Ἦδη τὸ εὐαγγέλιον ἐφώτισεν τὸν ἀνθρώπον, τῷ ἔδωκεν προσωπικότητα, σημεῖον ἐνατενίσεως. Τὸ σπουδαιότερον. Τὴν βεβαίωσιν «ἐν χάριτι».

Ἐπομένως, ἀπεδείχθη ὅτι, αἱ ποικίλαι θρησκευτικαὶ μορφαὶ ἦσαν ἡ συνέπεια τοῦ πλημμελῶς λειτουργούντος θρησκευτικοῦ συναισθήματος, καὶ ἡ ἐναργὴς ἐκδήλωσις τοῦ πόνου πρὸς λύτρωσιν.

Ὅλαι αἱ θρησκείαι ὡς μεταφυσικαὶ ἀναζητήσεις,

ἐνεφάνισαν τάσεις ἀπομονωτικές. Ἔσχον τὴν διαίσθησιν ὅτι διὰ τῆς πρὸς τὰ ἔσω στροφῆς, πραγματοποιεῖται ἀσφαλῶς ἢ μετὰ τοῦ Θεοῦ ἕνωσις. Ἐντεῦθεν ἐγεννήθη τὸ Μοναστικὸν Ἰδεῶδες καὶ ὁ Μυστικισμὸς. Ἐκάστη λοιπὸν θρησκεία ἔχει τὸν Μοναχισμόν της, διότι θρησκεία ἄνευ Μοναχισμοῦ δὲν νοεῖται, ἐφ' ὅσον οὗτος ἀποτελεῖ τὴν ἀριστοκρατικὴν τάξιν της, τοὺς ἀφιερωμένους, τοὺς ἐκλεκτοὺς της.

Ὁ Χριστιανικὸς Μοναχισμὸς οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μετὰ τοὺς διαφόρους Μοναχισμοὺς. Οὐδεμία θρησκεία εἶναι ἀληθῆς πλὴν τῆς Χριστιανικῆς καὶ οὐδεὶς Μοναχισμὸς ἀληθῆς, ἐκτὸς τοῦ Χριστιανικοῦ.

Ἄλλ' ἡ ἐξέτασις τῆς οὐσίας καὶ τοῦ βάθους τῶν θρησκευτικῶν τούτων φαινομένων καὶ ἡ ἀπ' ἀλλήλων διαφορὰ, θὰ ἀποτελέσουν ἀντικείμενον ἐτέρας συναφοδῶς μελέτης ἡμῶν.

ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ

ἩΘΙΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Ὁ ἠθικὸς χαρακτήρ εἶναι δύναμις ἰσχυρά, ὑψηλὴ ἀρετὴ ἀνυποῦσα τὸν ἄνθρωπον μέχρις αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, ὅστις εἶναι ἡ μόνη καὶ ὑψίστη πηγὴ πάσης ἀρετῆς.

Ὁ ἠθικὸς χαρακτήρ ἀκούων τὴν φωνὴν τοῦ καθήκοντος ὡς φωνὴν τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ ἐξαοκῆσει αὐτοῦ, βιάζει ἵνα παραστήσῃ τὸ σῶμα αὐτοῦ ὡς θυσίαν ζῶσαν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ.

Ὁ ἠθικὸς χαρακτήρ τρέφει θεορμὴν ἀγάπῃ, ἔρωτα διακαῆ πρὸς τὸ ἀγαθόν, καὶ δεικνύει ἱκανὸν θάρρος καὶ δύναμιν ἰσχυρὰν πρὸς πραγματοποίησιν αὐτοῦ, ἀγαπᾷ τὴν δικαιοσύνην καὶ ἀποστρέφεται τὸ ψεῦδος, ἀκολουθεῖ τὰς διατάξεις τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν καὶ παρουσιάζεται αὐστηρὸς φύλαξ τῶν ἠθικῶν ἐντολῶν.

Ὁ ἠθικὸς χαρακτήρ εἰς πᾶν βῆμα αὐτοῦ ἀντιλαμβάνεται τὴν παρουσίαν ἐνὸς ἱεροῦ μάρτυρος, τῆς συνειδήσεως, πρὸς ἣν

ᾠφείλει νὰ δώσῃ ἀπολογία, δι' ὃ καὶ βιάζει ἑαυτὸν ἵνα ὑπερ-
νικᾷ τὸ κατ' αὐτοῦ μῖσος τῶν ἄλλων ἀνθρώπων καὶ ὑποτάσσει
πάντοτε τὰς ἐν αὐτῷ κλίσεις καὶ ὕλικὰς αὐτοῦ τάσεις.

Ὁ ἠθικὸς χαρακτὴρ ἀγαπᾷ, ἀλλ' οὐχὶ ὅ,τι εἶναι εἰς αὐτὸν
προσφιλές, ἀλλὰ πᾶν τὸ ἀληθές, τὸ ἠθικῶς ὠφέλιμον, τὸ δίκαιον.

Ὁ ἠθικὸς χαρακτὴρ δὲν εἶναι ἐδύνατον δουρικὸν πνεῦμα,
οὐδὲ ἀδρανῆς σκέψις, ἀλλ' ἰσχυρὰ δύναμις τῆς ψυχῆς καὶ ἡ
ἐξαιρετικὴ ιδιότης, ἣτις διακρίνει τοῦτον μεταξὺ τῶν ἄλλων
ἀνθρώπων.

Ὁ ἄνθρωπος ὁ ἔχων ἠθικὸν χαρακτὴρα δύναται νὰ πα-
ράγῃ ἀφθονα προΐοντα ἠθικῆς θελήσεως κατὰ τὸ ὑπόδειγμα
τοῦ ἠθικοῦ χαρακτῆρος, ὃν ἐν τῇ τελειότητι αὐτοῦ εὐρίσκομεν
εἰς τὸν Χριστόν.

Δι' ἠθικῶν δὲ μόνον χαρακτῆρων, ἐμφορομένων τὸ τοῦ
Ἀποστόλου Παύλου «τὰ πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γενέσθω» (Κορ.
ΙΔ' 26.) δύναται ν' ἀνυψωθῆ ἡ φυματιῶσα σήμερον κοινωνία.

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΑΧΟΣ

Μοναχὸς εἶναι ἐκεῖνος ὅστις μὲ μεγάλην ταπείνωσιν κρα-
τεῖ πάντοτε τὸν ὀφθαλμὸν τῆς ψυχῆς του ἀτάραχον ἀπὸ τὰ οὐ-
ράνια καὶ ἀμετακίνητον ἀπὸ τὸν Θεόν.

Μοναχὸς ἄριστος εἶναι ἐκεῖνος ὅστις ἀναγκάζει τὸν διάβο-
λον χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ νὰ τὸν πολεμῇ.

Θεάρεστος μοναχὸς εἶναι ἐκεῖνος ὅστις ἐκ τοῦ ἀναπτομέ-
νου ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ θείου ἔρωτος, δὲν ἴσταται εἰς τὴν γῆν,
ἀλλ' εἰς τὸν οὐρανόν, ἐνδιατρίβων μὲ τὸν Θεὸν καὶ συγκατοικῶν
μὲ τοὺς ἀγγέλους καὶ ὅστις λυπεῖται εἰς ὄλην του τὴν ζωὴν,
ἐπιθυμῶν κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον πότε νὰ ἔλθῃ ἡ μακα-
ρία στιγμή τῆς ἀναβάσεως ἐκ τοῦ προσκαίρου αὐτοῦ βίου εἰς
τὴν ἀληθινήν ζωὴν.

Τίμιος μοναχὸς εἶναι ἐκεῖνος ὅστις δὲν ἀγανακτεῖ οὐδὲ λυ-
πεῖται εἰς τὰς προσκαίρους ταλαιπωρίας καὶ κακοπαθείας, ἀλ-
λὰ χαίρει εἰς αὐτάς.

Πλούσιος μοναχὸς εἶναι ἐκεῖνος ὅστις εἶναι κεκοσμημένος
μὲ μεγάλας ἀρετὰς καὶ θείας χάριτας, ὡς ὁ ἄνθρωπος ὁ στο-
λισμένος μὲ μεγάλας δόξας καὶ τιμὰς.

Ἄξιος μοναχὸς εἶναι ἐκεῖνος εἰς τοῦ ὁποίου τὴν καρδίαν
ἀνάπτει πάντοτε τὸ θεῖον φῶς καὶ τὸν φωτίζει ἀκαταπαύστως
μὲ τὰς θείας ἀκτίνας του.

Ἅγιος μοναχὸς εἶναι ἐκεῖνος ὅστις κρημνίζει καὶ πνίγει
ὅλας τὰ πάθη καὶ τὰς κακίας εἰς τὴν βαθυτάτην ἄβυσσον τῆς
ἐξέλιξης ταπεινώσεως.

Ἅγίου Ἰωάννου τῆς Κλίμακος

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΘΡΟΥΣ ΑΘΩ

Οἱ μοναχοὶ τοῦ Ἁθω εὐθύς ἐν ἀρχῇ τῆς ἀναρρώσεως τοῦ Ῥωμανοῦ Α' Λεκαπηνοῦ (919-920) ἔσπευσαν καὶ ἔλαβον παρὰ τούτου καὶ τῶν λοιπῶν συμβασιλέων χρυσόβουλλον ἐπικυρωτικὸν τῶν ὑπὸ τοῦ Λέοντος ἐν τῷ προορηθέντι συγγιλλίῳ διαταχθέντων, ὅπερ ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, Ῥωμανὸς καὶ Κωνσταντῖνος, Στέφανος καὶ Κωνσταντῖνος πιστοὶ βασιλεῖς Ῥωμαίων!».

« Τὸ ταῖς ἀγαθαῖς πράξεσιν ἐπακολουθεῖν καὶ ταύτας ἐπικυροῦν βασιλικῆς ἐστὶν ἀληθῶς προνοίας καὶ ἀγχινοίας ὡς μόνιμον ἢ τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀναλλοίωτον ἐς αἰεὶ. Διὰ τοῦτο τῶν προῦν ἡμῶν βεβασιλευκότων χρυσοβούλλιον ἐπιδεδωκότων τοῖς ἐν τῷ Ἁθῶνι ἀσκηταῖς, τοῦτο καὶ ἡ ἡμετέρα ἐπισκεψαμένη καὶ ἀποδεξαμένη βασιλεία διὰ τοῦ παρόντος αὐτῆς εὐσεβοῦς ἐπικυροῖ χρυσοβουλλίου, τοῦ παραφυλάττεσθαι πάντας τοὺς ἐν τῷ αὐτῷ Ὄρει σχολάζοντας θεῖους ἄνδρας ἐν διαφόροις κατὰσκηνώσεσι, καὶ πρὸς τούτοις καὶ τὴν παρὰ τοῦ Κολοβοῦ Ἰωάννου νεουρηγηθεῖσαν μονὴν τῆς τοιαύτης προνοίας κα-

¹ Τοῦ Κωνσταντίνου Ζ' τοῦ Πορφυρογεννήτου υἱοῦ τοῦ Λέοντος ΣΤ' ὄντος ἀνηλίκου καὶ τῶν μεγάλων στρατιωτικῶν οἰκογενειῶν ἐποφθαλμιουσῶν τὸν θρόνον, διωρίσθη, κατὰ τὸ ἔτος 919, ὁ ναύαρχος Ῥωμανὸς ὁ Λεκαπηνός, ὁ καὶ ἀβάστακτος, προστάτης καὶ συνάρχων τοῦ Κωνσταντίνου τὸ 14ον ἔτος διατρέχοντος, ὅστις ἔδωκε καὶ τὴν θυγατέρα του Ἑλένην σύζυγον εἰς τὸν νεαρὸν βασιλέα, παραβιάζων ὁμως τὰ συμφωνηθέντα ἀνηγόρευσε ἐαυτὸν καίσαρα καὶ βασιλέα. Οὗτος ὁ Ῥωμανὸς εἶναι ὁ πρῶτος ἐν τῷ χρυσοβούλλῳ ἀναφερόμενος μεθ' ὧν ἔπεται Κωνσταντῖνος ὁ Ζ'· καὶ εἶτα οἱ δύο υἱοὶ τοῦ Λεκαπηνοῦ οὗς ἐκήρυξεν συνάρχους ὁ πατήρ. Εἰς ἄλλα χρυσόβουλλα φέρεται καὶ ἄλλος υἱὸς τοῦ Ῥωμανοῦ ὁ Χριστόφορος καὶ ἐκεῖνος συνάρχων ὧν !

« ταπολαύειν καὶ κατέχειν τὴν ἔνορϊαν τοῦ Ἱερισσοῦ καὶ μόνον,
 « καὶ ἀπλῶς πᾶν εἶ τι ἕϊερον ἐν τῷ αὐτῷ χρουσοβουλλίῳ ἀνα-
 « γράφεται ἀπαραιοίητον διαφυλάττεσθαι, μήτε προσθήκης,
 « μήτε ἀφαιρέσεως τῆς οἴωσοῦν γινομένης· πλὴν τούτου διορι-
 « ζόμεθα ἵνα ἡ ἐμφερομένη ἐν τῷ αὐτῷ χρουσοβουλλίῳ ἀρχαία
 « τῶν γερόντων καθέδρα ἀπαρενόχλητος διατηρηῆται ἀπὸ πά-
 « σης ἐπηρεΐας ἀγγαρείας καὶ ζημίας τῆς ὡς εἰκὸς ἐγγινομένης
 « παρὰ τε ἐπισκόπων καὶ ἀρχόντων καὶ ἄλλου παντός, καθὼς
 « ἦν καὶ ἐξαρχῆς, ὡς βεβαίου καὶ ἀσφαλοῦς χρηματίζοντος τοῦ
 « παρόντος ἡμῶν εὐσεβοῦς χρουσοβουλίου, γεγεννημένον κατὰ
 « τὸν Αὐγουστον μῆνα τῆς ἐβδόμης ἐπινεμήσεως ἐν ᾧ καὶ τὸ
 « ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ θεοπροβλητον ὑπεσημήνατο κράτος.¹

Τὸ χρουσόβουλλον τοῦτο εἶναι κυρωτικὸν τῶν συγγιλλίων τοῦ Βασιλείου καὶ τοῦ Λέοντος, καὶ τὰ τρία δὲ ταῦτα ἐγγραφα ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ ὕλικὴν ἐλευθερίαν τῶν μοναχῶν τοῦ ἹΑθω, ἡτις ἔκτοτε ζηλοτίπως ἐτηρήθη καὶ ἐπέτρεψε μετὰ ταῦτα τὴν ἐν ἹΑθω μεγάλην ἀνάπτυξιν τοῦ μοναχικοῦ βίου, οὗ ἐπισημοτάτη κοιτίς κατέστη ἡ χερσόνησος αὕτη.

Διὰ τῶν ἐγγράφων τούτων οἱ μοναχοὶ ἀκτῆμονες προηγουμένως ὄντες ἐν τῷ Ἰσθμῷ, ἐγένοντο κύριοι καὶ ἰδιοκτῆται τοῦ τε μέρους τῆς ἀρχαίας αὐτῶν καθέδρας καὶ τῆς ὥραίας καὶ εὐρείας χερσονήσου τοῦ ἹΑθω. Τοιοῦτοι δὲ γεγονότες φυσικὰ θὰ συνεκρούοντο μὲ τοὺς γείτονας μέχρις ὀριστικοῦ καθορισμοῦ τῶν ὁρίων αὐτῶν. Εἶδομεν ὅτι περιῆλθον εἰς ἔριδας πρὸς τοὺς τῆς μονῆς τοῦ Κολοβοῦ μοναχοὺς καὶ ἔθηκε τέρμα εἰς αὐτὰς Λέων ὁ σοφός, ἀλλ' ἤδη συνεκρούσθησαν καὶ πρὸς τοὺς οἰκήτορας τοῦ κάστρου τῆς Ἱερισσοῦ.

Λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι τῷ 830 κατεναμαχήθη περὶ τὴν νῆσον Θάσσον ὁ τῶν Ῥωμαίων στόλος, ἐπιτρέπεται νὰ συμπεράνωμεν ὅτι καὶ ἡ ἔναντι κειμένη Ἱερισσοὺς ἐληλατήθη ὑπὸ τῶν νικητῶν. Ἐνισχύει μάλιστα τὴν σκέψιν ταύτην τὸ ὅτι ὁ Ἰωάννης ὁ Κολοβὸς φυγὼν ἐκ φόβου τότε εἰς Σιδηροκαύσια (νῦν)

¹ Ἡ ἐβδόμη Ἐπιπέμησις ἡ Ἰνδικτιῶν τῷ 919 (συνάρχοντος Ἰωάννου τοῦ Ῥωμανοῦ ἀλλὰ μὴ στεφθέντος βασιλέως), τῷ 934, καὶ τῷ 949.

Μαδεμοχώρια), κατήλθεν εἶτα εἰς Ἱερισσόν, οἰκειοποιήθη τὴν «ἐνορίαν» καὶ τοὺς τόπους αὐτῆς καὶ ἔκτισε τὴν ὁμώνυμον αὐτοῦ μονήν.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ἱερισσοῦ ἔφυγον, ἐφρονεύθησαν, ἢ ἠχμαλωτίσθησαν, εἶναι ἄδηλον. Ὁπωσδήποτε ἐξέλιπον διότι ἐὰν ὑπῆρχον, ὁ Κολοβὸς δὲν ἠδύνατο νὰ προσαρτήσῃ τὴν «ἐνορίαν» καὶ τὰς κτήσεις αὐτῆς εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ μονήν.

Βραδύτερον, εἶτε λείψανα τῶν κατοίκων τῆς πόλεως, εἶτε ἄλλοι ἐλθόντες, συνώκησαν τὴν Ἱερισσὸν¹ καὶ διὰ βασιλικῆς προσταξέως ἢ μονὴ τοῦ Κολοβοῦ παρεχώρησε εἰς τοὺς χωρικοὺς γῆν μοδίων χιλίων.

Ἐπὶ Κωνσταντίνου Ζ'. τοῦ Πορφυρογεννήτου συνοικισθεῖσης πυκνότερον τῆς πόλεως, οἱ Ἱερισσῶται καὶ οἱ Ἀθῶνται ἤριζον περὶ τῆς κλασματικῆς γῆς τῆς κειμένης μεταξὺ τοῦ κάστρου αὐτῶν καὶ τῆς χερσονήσου καὶ ἀποτελουμένης ἐκ τῶν ὀμαλῶν μερῶν τῶν μετέπειτα μετοχιῶν καὶ τῶν ἰδιωτικῶν κτήσεων. Ταῦτα τῷ 957 ἴσως.

Τότε ἐστάλησαν βασιλικοὶ ἄνθρωποι καὶ καθώρισαν τὴν τέως συγκεχυμένην καὶ ἀδιάγνωστον ἐκάστου δεσποτείαν ἐπὶ τοῦ ἀμφισβητουμένου χώρου, ἐδόθη δὲ ἄδεια εἰς τοὺς Ἱερισσώτας νὰ εἰσάγωσι τὰ κτήνη αὐτῶν εἰς τὰ ἔνδον τῆς Ἀθῶϊκῆς χερσονήσου «εἰς καιρὸν ἐθνικῆς ἐφάρδου».

Εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν ὀρίων ἑκατέρου μέρους ὡς βάσις ἐχρησίμεισε συμβιβασμὸς ὃν ἐπραγματοποίησαν οἱ Ἀθῶνται καὶ οἱ Ἱερισσῶται πρὸς ἀλλήλους ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐνώπιον τῶν ἀρμοδίων ὑπαλλήλων καὶ τοῦ Γρηγορίου Ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης².

¹ Ὁ Οὐνσπένσκης λέγει ὅτι συνωκίσθη αὐθις ἡ πόλις ἐκ μεταναστῶν τῆς ἐν Μυτιλήνῃ πόλεως Ἱερισσοῦ. Ἡ εἰκασία αὕτη δὲν φαίνεται ἀτυχῆς καθόσον ἡ ἐν τῷ νοτίῳ μέρει τῆς Μυτιλήνης Ἔρεσσός, Ἐρεσός καὶ νῦν Ἱερισσός, ἡ πατρὶς τοῦ Θεοφράστου ὑπῆρξε πόλις ἀξιολόγος, ἐρημωθείσα δὲ ἐν τῇ παραλίᾳ σώζεται νῦν ὡς κωμόπολις, μίαν ὥραν μεσογειῶς. Ὑπὲρ τούτου, συνηγορεῖ τὸ ὅτι εἰς τὰ ἔγγραφα τοῦ Ι. καὶ ΙΑ'. αἰῶνος, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ ταῦτα Ἱερισσός ἀπαντᾶται, ὡς πάντοτε ὁ λαὸς προφέρει καὶ οὐχὶ Ἱερισσός ὡς ἀπὸ μακροῦ χρόνου γράφεται.

² Ὡς ἐξῆς περιγράφει ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ 1920 πρὸ συμβιβαστικῶν τούτο ἔγγραφο μεταξὺ τῶν Ἀγιορειτῶν καὶ Ἱερισ-

Ἐν τῇ σωζομένη δικαστικῇ ἀποφάσει ἡ ἀρχαία καθέδρα τῶν γερόντων αὐθις ἀνεγνωρίσθη ὡς ἀνήκουσα εἰς τοὺς μοναχοὺς καὶ ἐκ τούτου συμπεραίνομεν ὅτι τὰ ὄρια τῶν Ἀθωϊτῶν τοῦλάχιστον κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος ἐξετεινόντο μέχρι τοῦ ἰσθμοῦ εἰς δὲ σημεῖον εὐρίσκετο τὸ μετόχιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἰβήρων «Πυρογούδια» ἐν τοῖς ὄριοις τοῦ ὁποίου πιστεύεται ὅτι ἔκειτο ἡ καθέδρα τῶν γερόντων.

Τοσαῦτα μόνον εἶναι γνωστὰ περὶ τῆς πρώτης ἐμφανίσεως τῶν μοναχῶν ἐν Ἀθῶ, ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν τοῦ Θ' μέχρι τῶν μέσων σχεδὸν τοῦ Γ' αἰῶνος, ὅπερ διάστημα μεσολαβεῖ μεταξὺ τῆς παραδόσεως καὶ τῆς ἐμφανίσεως εἰς Ἀθῶ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ κτήτορος τῆς Λαύρας, ὅθεν ἀρχεται πλέον εὐκρινῆς ἡ ἱστορία τοῦ ἐν Ἀθῶ μοναχισμοῦ.

**Ἄγ. Ἀθανάσιος. Μεγάλοι ἐν Ἀθῶ Μοναί.
Θεσμοί. Α' τυπικόν. Ὁ Πρῶτος. Κοινόβια καὶ διάφορα
ἄλλα μοναχικὰ συστήματα.**

I

Ἐκ τοῦ συγγιλλίου τοῦ αὐτοκράτορος Λέοντος τοῦ σοφοῦ ἐπληροφορήθημεν ὅτι εἰς τὸν ἰσθμὸν ὑπῆρχον μοναστήρια Μουστάκωνος, Καρδιογνώστου, Ἀθανασίου καὶ ἄλλα ἅτινα ἀγνοοῦμεν, διότι τὸ ἔγγραφον τοῦτο δὲν μνημονεύει πάντων, ἀλλὰ τὰ τέσσαρα ταῦτα ἀναφέρει ὡς ἀφετηρίαν τοῦ σφραγετισμοῦ τῆς μονῆς τοῦ Κολοβοῦ.

Περὶ τούτων καὶ τῶν ἐν τῷ συμβιβαστικῷ τῶν Ἀθωϊτῶν καὶ Ἱερισσῶν ἀναφερομένων ἡγουμένων τῶν μονῶν Ὁρθογο-

σωτῶν. Στοιχ. Η'. Ἐγγραφον (μεμβρ.) ὑπόμνημα (τεμ. 1) μήκους 0,70X 30 1/2 πλάτους. «Ὁ ἐν ἀρχῇ α' στίχος δυσανάγνωστος. Ἐν τῷ β' στίχῳ ἀναγιγνώσκονται. «τῶν βασιλέων ἡμῶν ἐδεξάμεθα, ἵνα ἄμα Γρηγορίῳ» Ἐν τέλει ἀναγιγνώσκονται τὰ ἐξῆς. «Κατὰ τὴν δύναμιν τοῦ Χρυσοβούλλου αὐτῶν σφραγίσαντες διὰ μολύβδου τῇ συνήθει σφραγίδι ἡμῶν μὴνὲ Ἀγούστῳ δευτέρῳ. Ἰνδικτιῶνος Α'» τὸ ἔγγραφον τοῦτο διαλαμβάνει περὶ διαχωρισμοῦ τῶν ὄριων τοῦ Ἀθῶ καὶ τῶν τῆς Ἱερισσοῦ, ὅστις ἐγένετο ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ τε Στρατηγοῦ τῆς Θεσσαλονίκης Κάσπακος τοῦ Κατακαλῶν, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Γρηγορίου καὶ πολλῶν ἄλλων δὲ βασιλικῆς προσταγῆς Βασιλείου τοῦ Α'. (882).

μάτου, Ἁγίας Χρησίνης, Σηλαιώτου καὶ Ἀποκενταύρου, οὐδὲν σχεδὸν γνωρίζομεν. Οὕτε τὴν τοποθεσίαν, οὕτε τὴν ἔκτασιν, οὕτε τὸ μέγεθος, οὕτε τὸν χρόνον τῆς ἰδρύσεως καὶ παρακμῆς αὐτῶν. Ἐπιτρέπεται ὅμως νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἦσαν πολὺ μικραὶ, ὀλίγα δωμάτια μικρὰ καὶ εἰς ναῖσκος, ἰδοὺ τὸ ἀποτελοῦντα τὰς πρώτας ταύτας μονὰς τοῦ ἰσθμοῦ.

Ἡ ἐξάπλωσις τῶν μοναχῶν καθ' ὀλόκληρον τὴν χερσόνησον εἶχε χαρακτῆρα ἀναχωρητικὸν κατ' ἀρχὰς καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἰδρύθησαν μοναὶ ἄξια λόγου, παρὰ μόνον μικραὶ τοιαῦται. Αὐτὸς ὁ θεσμὸς τοῦ **Πρώτου**¹, ὅστις εἰσήχθη ἐξ ἀρχῆς εἰς τὴν χερσόνησον, δεικνύει ὅτι ὁ μοναχισμὸς τοῦ Ἄθω ἀνεπτύσσετο κατὰ τὰ θέσμια τῶν ἀρχαίων μοναχικῶν ἐρημῶν τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Παλαιστίνης.

Τοῦτο εἶναι μία ἀπόδειξις ὅτι ὁ μοναχισμὸς ἐν Ἄθῳ τότε τὸ πρῶτον ἔλαβε τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ, διότι ἐὰν ἤθελε κατοικηθῆναι πρότερον ὁ Ἄθως ὑπὸ μοναχῶν καὶ ἤθελε πάθει ἐρημώσεις προσκαίρους, κατὰ τὴν φαντασίαν τοῦ Οὐνσπένσκη, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἠγνόουν τοῦτο οἱ κατὰ τὸν Θ' καὶ Ι' αἰῶνα εἰσδύσαντες μοναχοὶ καὶ νὰ τὸ γνωρίζωμεν ἡμεῖς μετὰ ἀρόδον χιλίων καὶ πλέον ἐτῶν. Οὐδὲ ἦτο δυνατόν νὰ εἰσαγάγουν τὸν ἐρημικὸν θεσμὸν τοῦ Πρώτου ἔχοντες τὴν παράδοσιν περὶ μεγάλων ἐν Ἄθῳ ἀδελφοτήτων καὶ βλέποντες πρὸ αὐτῶν ἐρείπια μέγιστα.

Μεγάλην ὀργανικὴν τροπὴν ἔλαβεν ὁ μοναχισμὸς ἐν Ἄθῳ, διὰ τῆς ἐν αὐτῷ ἐγκαταστάσεως τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου² τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς Λαύρας.

¹ Πνευματικὸς ἀρχηγὸς τοῦ Ἄθω, ἀρχικῶς ἀπήλασε μεγάλην τιμῆς καὶ σεβασμοῦ μειωθείσης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ καὶ περιορισθείσης εἰς τὰ κελλῖα τῶν Καρυῶν, αἵτινα ἐξ ὀλοκλήρου ἐξουσίαζε, διὰ τῆς ἐμφανίσεως τῶν μεγάλων μονῶν καὶ τῆς συντάξεως τοῦ Α'. τυπικοῦ. Ὁ τρόπος τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ δὲν ἀναφέρεται εἰς οὐδὲν τυπικὸν ἢ ἄλλην τινὰ πηγὴν, πάντως κοινῇ ψήφῳ τῶν ἡγουμένων τῶν πρώτων μονῶν καὶ τῶν γερόντων. Κατὰ τὸ συγγίλλιον τοῦ Πατριάρχου Νήφωνος 1313 (Μοναχικὸν Πολίτευμα Πετρακίκου σ. 34 ὑποσ. 19α) ἐξελέγετο ὑπ' ἀπόντων τῶν μοναχῶν.

² Περὶ τοῦ βίου καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου μετὰ τῶν ὁποίων σχετίζεται καὶ ὁ αὐτοκράτωρ Νικηφόρος ὁ Φωκᾶς θ' ἀσχοληθῶμεν ἰδιαιτέρως, ἐκ τῶν ἐξῆς πρωιοτύπων πηγῶν·

Ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος ἠσκέιτο πρότερον εἰς περίφημόν τινα ἐπ' ἀρειῆ ἄνδρα ὀνομαζόμενον Μιχαὴλ Μαλεῖνον εἰς τὸ ὄρος Κυμινᾶ τῆς Βιθυνίας, ἔνθα ὁ τότε στρατηγὸς καὶ μετὰ ταῦτα αὐτοκράτωρ Νικηφόρος ὁ Φωκᾶς ἀνεπίδὸς τοῦ Μαλεῖνου μετέβαινε καὶ ἐλάμβανε τὰς εὐλογίας τοῦ θείου αὐτοῦ.

Ἐκεῖ, μεταξὺ τῶν θεοειδῶν ἀνδρῶν τοὺς ὁποίους ἔτρεφε τότε εἰς τοὺς κόλπους αὐτοῦ ὁ μοναχισμὸς, ὁ Ἀθανάσιος ἀνέβη ὡς διὰ κλίμακος εἰς ὑψηλὰς σφαίρας πνευματικῆς τελειώσεως. Ἐκεῖ ἐδιδάχθη τὸ νὰ νικήσῃ τις ἑαυτὸν εἶναι ἡ πρώτη καὶ ἀρίστη τῶν νικῶν καὶ ὅτι ἀρχὴ πάσης γνώσεως εἶναι νὰ γνωρίσῃ τις ἑαυτόν, ὅτε λοιπὸν ἐπρότεινον εἰς αὐτὸν τὴν ποιμαντορίαν τῆς μονῆς τοῦ Μαλεῖνου ἀνεχώρησεν εἰς Ἄθω, ἕως πρὸ τοῦ 960, λαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ ἕνα Εὐαγγέλιον, ἕνα ἀπόστολον, ἀμφότερα κόποι τοῦ ἰδίου διότι ἠσχολεῖτο μὲ τὴν καλλιγραφίαν καὶ τὸ κουκούλιον τοῦ διδασκάλου του ὡς ψυχοφελὲς φυλακτήριον.

Ὁ Ἀθανάσιος, Ἀβράμιος τότε λεγόμενος, ἀποβίβασθεις εἰς Ἄθω εἰσῆλθεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ζυγοῦ¹, εἰς ἣν τελειωθείς ἐν τῷ σχήματι ἀνεχώρησεν ὡς ἐρημίτης εἰς τὸ ἄκρον τοῦ Ἄθω εἰς τὴν τοποθεσίαν Μελανά, ἔνθα ἡ Λαύρα.

Ὁ βιογράφος τοῦ Ἀθανασίου μεθ' ὑπερβολῆς τινὸς εἰκονίζει τὴν κατάστασιν τῶν τότε Ἀθωϊτῶν μοναχῶν λέγων·

α) Ἐκ τοῦ τυπικοῦ ἢ κανονικοῦ ἢ καὶ διαθήκης αὐτοῦ.

β) Ἐκ τῆς Διατυπώσεως αὐτοῦ.

γ) Ἐκ τῆς Ὑποτυπώσεως αὐτοῦ.

τὰς ὁποίας πολυτίμους πηγὰς περιέχει μικρὸς μεμβράνινος κώδιξ αὐτόγραφος τοῦ Ἁγίου (μεγ. 0,14X0,17).

δ) Ἐκ τῆς βιογραφίας τοῦ Ἁγίου εὐρισκομένης εἰς μεμβράνινον κώδικα ΙΑ'. αἰῶνος (μεγ. 0,21X0,29) εὐρισκομένου μετὰ τοῦ προηγουμένου ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Λαύρας καὶ

ε) Ἐκ τῆς βιογραφίας τῆς εὐρισκομένης εἰς χαρτῶν κώδικα (μεγ. 0,14X0,20) εὐρισκομένου εἰς τὸ ἐν Καρναῖς Λαυριωτικὸν κελλίον «ἡ Ἁγ. Τριάδος» τοῦ Ἱερομ. Εὐγενίου, γραφεῖσα παρὰ Γενναδίου Ἱερομ. τῷ 1360.

¹ Κατὰ τὴν βιογραφίαν τοῦ Ἁγίου, τοῦ κελλίου Ἁγ. Τριάδος, ὁ Ἀθανάσιος μετέβη εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ζυγοῦ παρὰ τινι γέροντι ἀπλουστάτῳ. Μονὴν Ζυγοῦ ἀπαντῶμεν μετὰ τὴν Ἰβήρων, ἧτοι πέμπτην τῆ τάξεϊ κατὰ τὰ μέσα τοῦ ΙΑ'. αἰῶνος εἰς τὸ ἐπὶ Μονομάχου τυπικὸν ὄπερ περαιτέρω θ' ἀναφέρωμεν.

«Ὡς δ' οὖν ἐπέβη τοῦ Ὅρους (ὁ Ἄθανάσιος) περιουσιεῖ
 « μὲν αὐτό, περισκοπεῖ δὲ καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ οὐ πολλοὺς ὄντας
 » τότε τοὺς ἀσκουμένους καὶ τούτων τὴν τραχυτάτην ζωὴν ἀνι-
 « χνεύσας καὶ τὸν ἐρημικὸν καὶ ἀπράγμονα βίον, ἐθαύμαζε τε
 « καὶ ἤδeto τούτοις, καὶ ὡς ἀληθῶς ὄρεσιν ἐγγίζειν οὐρανόις
 « ἐπέθετο (καὶ) Θεῷ πολλὴν ὁμολόγει τὴν χάριν, ὅς ἤγαγεν
 « αὐτὸν εἰς ὄρος ἅγιον αὐτοῦ καὶ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ· οὐ
 « γὰρ γῆν ἤρουν, οὐκ αὐλακα ἔτεμον, οὐ βοῦν εἶχον, οὐχ ἔπο-
 « ζύγιον, οὐκ ἄλλο τι τῶν ἀχθοφόρων ζώων, οὐ κυνάριον, οὐ
 « κύνα· ἀλλὰ καλύβας ἐκ μικρῶν πηξάμενοι ξύλων καὶ ὄροφῆν
 « αὐταῖς ἐκ χόρτων συμφορηθεῖσαν ἐπισχεδιάσαντες, οὕτως ἐν
 « θέρει, οὕτως ἐν χειμῶνι διεκαρτέρου τῶν ἐναντίων τοῦ ἀέρος
 « ἀνεχόμενοι προσβολῶν. Εἰ δέ ποτε καὶ γένοιτό τις χρεία μετα-
 « κομίσει τι τῶν παρ' αὐτοῖς, αὐτοὶ δι' ἑαυτῶν τὴν τῶν νωτο-
 « φόρων ζώων χρείαν ἐπλήρουν· ἐπιστρώματα γὰρ τινα, οἷα
 « τὰ τῶν ἡμιόνων τοῖς ἑαυτοῖς ἐπιθέντες νώτοις, ταῦτα δὴ τὰ
 « τοῦ Χριστοῦ ὑποζύγια οὕτως ἐν αὐτοῖς τὰ ἄχθη μετέφερον.
 « Τροφή δὲ αὐτοῖς μετὰ τὴν πνευματικὴν ἢ σωματικὴν ἀσκησις
 « πᾶσα καὶ ἀπέριττος καὶ τὸ ὄλον ὄρειος· εἰ χρὴ ταύτην σωμα-
 « τικὴν τοῖς ἀσάρκοις μικροῦ δεῖν καὶ ἀνάίμοσι σώμασι προσ-
 « φερομένην ὀνομάζειν· τῶν γὰρ ἀγρίων δένδρων συλλέγοντες
 « τοὺς καρποὺς αὐτοσχέδιον ἑαυτοῖς παρειθίουν τὴν τράπεζαν,
 « πλὴν εἰ μήπου πλοίου ποθὲν ἀποκλείαντος εὐχῆς χάριν πα-
 « ρέβαλόν τινες· τοῦτο γὰρ εἰθιστό τισιν ἐκ πολλοῦ, οἷς καὶ τῶν
 « ἕξ ἔθους ἐπικομιζομένων μεταδίδοντες, οἷον σίτου, ἢ κέχρου,
 « εἰ τύχοι, ἢ εἰ τινος ἄλλου τῶν σπερμάτων τῶν παρ' ἐκείνοις
 « ἀντελάμβανον ὀπωρῶν· οὐκ ἔσαιε δὲ τοῦτο, οὐδ' ἀδεῶς ἐπράτ-
 « τετο, ἀλλὰ σπανίως καὶ παρατετηρημένως καὶ σὺν φόβῳ, διὰ
 « τὴν ἀπὸ τῶν ἀθέων τὴν τηνικαῦτα... ἐπικειμένην καταδρομὴν».

Ὁ στρατηγὸς Νικηφόρος Φωκάς, ὅστις συνεδέετο μετὰ τοῦ
 Ἄθανασίου διὰ φιλίας ἀρρήκτου, δὲν ἠγγόει τὴν νέαν διαμο-
 νὴν τοῦ φίλου του ὁσίου καὶ ἐκστρατεύσας κατὰ τῆς Κρήτης.
 ἔγραψεν ἐπανειλημμένως εἰς αὐτὸν νὰ μεταβῆ ἐκεῖ. Ὁ Ἄθανά-
 σιος ἐπὶ τέλους μετέβη κατὰ τὸν χρόνον τῶν στρατιωτικῶν ἐργα-
 σιῶν τοῦ Χάνδακος καὶ ὁ Νικηφόρος ἐλπίζων εἰς τὴν εὐόδω-
 σιν τοῦ ἐπιχειρήματός του, εὐχαῖς τοῦ ὁσίου, παρεκάλεσεν ἐπι-

μόνω; αὐτὸν νὰ ἰδρῦση Λαύραν¹ εἰς ἣν νὰ μονάσουν ὁμοῦ, ἀλλ' ὁ Ἀθανάσιος κατ' οὐδένα λόγον ἐπέισθη, σκεπτόμενος περισσότερον τὴν ἰδίαν αὐτοῦ σωτηρίαν.

Μετὰ τὸν πραγματοποιηθέντα θρίαμβον τοῦ Νικηφόρου ἐν

ΧΛΑΜΙΣ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΣΙΜΙΣΚΗ
εὑρισκομένη εἰς τὴν Ἱ. Μοῆν τῶν Ἰβήρων.

Κρήτη, ἔπεμψεν εἰς Ἀθῶ πρὸς τὸν Ἀθανάσιον, μοναχὸν τινὰ ὀνόματι Μεθόδιον, μετὰ ποσότητος ἕξ λιτρῶν χρυσοῦ, ἵνα χρησιμοποιήσῃ τοῦτον διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς οἰκοδομῆς². Κατόπιν δὲ

¹ Λαῦραι ἐλέγονται αἱ πολυάνθρωποι μοναί.

² Κατὰ τὸν κώδικα τοῦ κελλίου Ἀγ. Τριάδος ὁ Νικηφόρος καὶ ἐν Κρήτη καὶ διὰ τοῦ μοναχοῦ Μεθοδίου παρεκάλεσε τὸν Ἀθανάσιον νὰ ἰδρῦσῃ ἡσυχαστήριον ἐν τῷ νὰ βιωσιν ἀμφοτέροι, περαιτέρω δὲ τὴν λαύραν εἰς ἣν νὰ μεταβαίνωσι κατὰ τὰς Κυριακάς μεταλαμβάνοντες τῶν ἁγισμάτων καὶ ἐσθίωντες μετὰ τῶν πατέρων ἐν τῇ κοινῇ τραπέζῃ, διότι ὁ Νικηφόρος ἠννόη τὴν ἰδρυσιν Κοινοβίου. Ὁ Ἀθανάσιος ἐν τῷ τυπι-

προσταθειῶν τοῦ Μεθοδίου ἐπὶ ὀλόκληρον ἑξάμηνον, ἔπεισε τὸν Ἀθανάσιον καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Πρώτου Στεφάνου μοναχοῦ καὶ ἄλλων Ἀγιορειτῶν, παρεχωρήθη εἰς αὐτὸν τόπος ἱκανὸς καὶ ἤρχισε τὴν ἴδρυσιν τῆς Λαύρας τῷ 963.¹

Πρὸ τῆς παρελεύσεως τετραμήνου ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν, ὁ Νικηφόρος ἀναγορεύεται κατὰ Ἰούλιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους αὐτοκράτωρ. Ὁ Ἀθανάσιος, σπεύδει εἰς τὴν Κωνσταντινούπουλιν καὶ χρησιμοποιοῦντας ὀνειδιστικoὺς λόγους ἤλεγξεν τὸν αὐτοκράτορα, ὡς ἄλλα διαλογιζόμενον καὶ μελετώντα καὶ ἄλλα διορίζοντα ὡς ἀπέδειξαν τὰ πράγματα, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ προβάλλων τὴν ἀνάγκην τῶν περιστάσεων ἔβεβαίωσε δι' ὄρκου τὸν Ἀθανάσιον «αὐτῆς τῆς βασιλείας καταφρονῆσαι καὶ τοῦ δια-
« δῆματος· ἄλλως τε δὲ καὶ τῆς γυναικὸς μηδεμίαν ἐπιστροφὴν
« ποιῆσαι καὶ καλοῦντος ἐπιτηδείου καιροῦ, διαδράναι πάντα,
« ἃ νῦν ἐμποδῶν νομίζεται καὶ πρὸς τὸ Ἅγιον Ὄρος φοιτῆ-
« σαι καὶ τὰς συνθήκας πληρῶσαι τὰς πρὸς τὸν Κύριον». Ὁ Ἀθανάσιος ἐπέισθη εἰς τοὺς λόγους τοῦ αὐτοκράτορος καὶ κατὰ προτροπὴν αὐτοῦ ἀπῆλθε μετὰ σημαντικῶν χορηγιῶν εἰς Ἀθῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου.

Ὁ Νικηφόρος ἄκων σχεδὸν ἀναγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ στρατοῦ αὐτοκράτωρ, περιεπλέχθη περισσότερον ἢ ὅσον ἐνόμιζεν ὑπὸ τῶν περιστάσεων ἀνελθὼν ἐπὶ τοῦ θρόνου. Ὁ χαρακτήρ τῆς αὐτοκρατείας Θεοφανοῦς χήρας τοῦ Ῥωμανοῦ τοῦ Β', ἦν κατ'

καὶ αὐτοῦ γράφει ὅτι ἴδρυσεν κελλίᾳ διὰ τὸν Νικηφόρον «*μικρὸν τῆς λαύρας διεστηκότα*».

¹ Καὶ ὁ κωδιξ τοῦ κελλίου Ἀγ. Τριάδος καὶ ὁ Θεοδώρητος καὶ πάντες οἱ παλαιότεροι μέχρι Γεδεῶν, τὸ 961 σημειοῦν ἔτος, ἀλλ' ὁ Ἀθανάσιος ἐν τῷ τυπικῷ αὐτοῦ λέγει· «εἰχόμεθα τοίνυν τοῦ ἔργου· οὐπω δὲ παρεληλυθότος τετραμήνου ἀκηκόαμεν ἀνηγορευθῆναι αὐτὸν βασιλέα, ἐγκρατῆ γενέσθαι τε τοῦ παλατίου» Ἐκ τούτου δὲ φαίνεται ὅτι ὁ Η Brockhans (Dia Kunstin den Athos Klösteru, Λειψία 1891 σ. 6) καὶ ὁ Meyer Die Haupturkunden σ. 24) καὶ Κοσμάς Βλάχος σ. 26, ἔθεσαν τὸ ἔτος 963, γνωστοῦ ὄντος ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ Νικηφόρος ἀνῆλθε τὸν θρόνον κατὰ Ἰούλιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Τοῦτο συμφωνεῖ μετὰ τὸν Ἀθανάσιον λέγοντα ὅτι κατέλειπεν ἡμιτελῆ τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐναντιοῦται εἰς τὸν βιογράφον αὐτοῦ ἀναφέροντα *πρότερον πολλὰς οἰκοδομὰς τοῦ δσίου πατρὸς*.

ἀνάγκην ἐνυμφεύθη ὁ νέος αὐτοκράτωρ, ἔμελλεν ἐνωρίς ἢ ἀργὰ νὰ προξενήσῃ εἰς αὐτὸν καταστροφὴν. Καίτοι ὠρισμένοι γεγονότα ἤγειρον δεινὴν παρὰ τῷ λαῷ κατ' αὐτοῦ ἀντιπολίτευσιν, ἐν τούτοις, ὁ ἔξοχος οὗτος ἀνὴρ, εὔρει καιρὸν ν' ἀναδείξῃ ἀπάσας τὰς δυνάμεις τοῦ Κράτους καὶ ἐξυψώσῃ τὸ στρατιωτικὸν αὐτοῦ γόητρον, ὅσον ὀλίγιστοι τῶν πρὸ καὶ μετ' αὐτόν, ἀλλ' ἐτὶ τέλους πίπτει θύμα τῆς ἐπιβολῆς τῆς Θεοφανοῦς καὶ τοῦ ἀνεπιβοῦ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Τσιμισκῆ κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 969.

Ὁ αὐτοκράτωρ κατὰ τὸ διάστημα τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐχορήγησεν διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν οἰκοδομῶν τῆς Λαύρας σημαντικὰ ποσὰ καὶ πολυειδῶς εὐηργέτησε καὶ ἐπλούτισεν αὐτὴν καὶ εἰς ὀγδοήκοντα τοὺς ἐν αὐτῇ μοναχοὺς διὰ χρυσοβούλλου ὄρισας.

Ἡ Λαύρα εἶναι ἡ πρώτη μεγάλη Μονὴ ἣτις ἰδρύθη ἐν Ἄθῳ. Αἶ ἀρεταὶ καὶ ἡ φήμη τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου ὑπῆρξαν τὸ σύνθημα τῆς ἀθροῦς ἀυξήσεως τοῦ ἐν Ἄθῳ μοναχικοῦ πληθυσμοῦ.¹

Ὁ Ἀθανάσιος εἶναι ὁ πρῶτος εἰσηγητὴς καὶ ὀργανωτὴς ἐν Ἄθῳ τῶν μεγάλων μοναχικῶν **κοινοβιακῶν** ἀδελφοτήτων, τὸ ἔργον ὅμως αὐτοῦ δὲν φέρει τὸν μεταρρυθμιστικὸν χαρακτῆρα ἐν τῷ μοναχισμῷ, ὡς τοῦ Μεγάλου Βασιλείου ἐν τῇ ἀνατολῇ καὶ τὸ τοῦ Βενεδίκτου ἐν τῇ δύσει.

Οἱ προσερχόμενοι εἰς τὸν Ἀθανάσιον ἐδιδάσκοντο τὴν ἀρετὴν, ἣτις μόνη καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ἀληθῶς ἐλεύθερον, καὶ ἐμυοῦντο εἰς τὸ διοικητικὸν σύστημα μεγάλης ἀδελφότητος κτιζόντες καὶ οὗτοι λαύρας καὶ μονὰς κατὰ τὸν ἀρχιτεκτονικὸν τύπον καὶ τὸ τυπικὸν τῆς Λαύρας. Ὁ οἰκουμενικὸς χαρακτῆρ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἐδείχθη τότε καὶ εἰς τὸ ἔργον τοῦ Ἀθανασίου, διότι ἐκτὸς τῶν διαφόρων μονῶν ἄς

¹ Ἐπὶ αὐτοκράτορος Ἰωάννου Τσιμισκῆ ἠυξήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν μοναχῶν τῆς Λαύρας ἀλλ' εἰς τὴν Λαύραν οὐδὲν σχετικὸν ἐγγραφοὺν ὑπάρχει νῦν. Ὁ Ἁγ. Ἀθανάσιος ἐν τῇ διατυπώσει αὐτοῦ λέγει ὅτι Βασίλειος ὁ Βουλγαροκτόνος διὰ χρυσοβούλλων αὐτοῦ εὐηργέτησε τὴν Λαύραν καὶ «πολυάνθρωπον ἀπειργάσατο». Ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μονομάχου τῷ 1046 οἱ μοναχοὶ τῆς Λαύρας ἠριθμοῦντο εἰς 700. Ὅρα β' τυλικόν.

ἴδρυσαν ὁμογενεῖς μαθηταὶ τοῦ Ἰβήρης¹ καὶ Ἀμαλφηνῶν (Ἰταλοί), κατὰ τὴν προτροπὴν καὶ γνώμην αὐτοῦ ἴδρυσαν τὰς μεγάλας αὐτῶν μονὰς Ἰβήρων καὶ Ἀμαλφηνοῦς.

II

Κατὰ τὸν χρόνον καθ' ὃν ὁ Ἀθανάσιος ἔκτιζε τὴν μεγάλην αὐτοῦ Λαύραν οἱ Ἀθωῖται ἤρχισαν νὰ διαμαρτύρωνται διότι τὰ πολυπράγμονα ταῦτα ἔργα, ἀντέκειντο εἰς τὸν ἀπράγμονα καὶ ἀσκητικὸν βίον. Κατηγόρουν τὸν Ἀθανάσιον ὅτι «οἰκοδομὰς ἀνήγειρε πολυτελεῖς καὶ περιβόλους καὶ ναοὺς καὶ καταγωγὰς ὑδάτων ἐπενόησε καὶ ζεύγη βοῶν καὶ ἡμιόνων ὠνήσατο». Προσερχόμενοι δὲ εἰς τὸν Πρῶτον τοῦ Ὄρους ἠτιῶντο αὐτὸν προσάπτοντες κατ' αὐτοῦ ὀλιγωρίαν.

Μεταβαίνουν λοιπὸν ὁ Πρῶτος τοῦ Ὄρους Ἀθανάσιος καὶ ὁ Παῦλος ὁ Ξηροποταμίτης² ἐκ προσώπου πάντων τῶν ταρασσομένων μοναχῶν καὶ καταγγέλλουν τὸν Ἀθανάσιον εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ἰωάννην τὸν Τσιμισκῆν θεραπείᾳ παρ' αὐτοῦ δεόμενοι. Ὁ αὐτοκράτωρ πρὸς κατάπausιν τῶν σκανδάλων καὶ ἀπονομῆν τοῦ δικαίου ἀποστέλλει εἰς Ἀθῶν τὸν ἐπίσημον

¹ Κάτοικοι τῆς ἀρχαίας Ἰβηρίας καὶ ἀπὸ τοῦ ΙΑ' αἰῶνος Γεωργίας (μεταξὺ Τουρκίας καὶ Ρωσσίας παρὰ τὸν Εὐξείνιον Πόντον).

² Πρόκειται περὶ ἐτέρου Παύλου οὐχὶ τοῦ κητόρος τῶν δύνων Μονῶν Ἀγ. Παύλου καὶ Ξηροποτάμου τελευτήσαντος τῷ 922, ἀλλ' ἐτέρου φέροντος καὶ τὸν βαθμὸν τοῦ πρεσβυτέρου ὅστις ὑπογράφεται καὶ εἰς τὸ Α' τυπικόν, τούτου τελευτήσαντος τῷ 1017. Μεταξὺ τῶν δύο τούτων Μονῶν ἐπῆλθε σύγχισις τῶν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους. Ἡ πρώτη πρὸ τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ κητόρος αὐτῆς τοῦ πρώτου Παύλου εἰς Ἅγιον, ὀνομάζετο τοῦ Ξηροποτάμου (ἔγγραφον τοῦ Πρώτου 993, Συμυρνάκη σ. 40, ἕτερον τοῦ 1032 τοῦ ἰδίου σ. 42, Β' τυπικὸν ἰδίου σ. 43 ὀνομάζοντα Ξηροποτάμου ἢ Ἀγίου Παύλου), ἡ δὲ δευτέρα ὡς Ξηροποτάμου ἢ Ξηροποτάμου τοῦ Ἀγίου Νικηφόρου ἢ ἀπλῶς τοῦ Νικηφόρου (ἔγγρα. Πρώτου 1032 ὡς ἄνω, Β' τυπικόν, συνοριακὸν ἔγγραφον Μ. Βατοπεδίου 1046 Συμυρνάκη σ. 46, πρᾶξις 1048 ἱστορία Ἱ. Μ. Ξηροποτάμου 1926 σ. 23, ἀλλὰ καὶ χρυσόβουλλον Νικηφόρου Σεβαστιανοῦ τοῦ Κομνηνοῦ 1276 τῆς ἰδίας σ. 21, ἀναφέρον τὴν νῦν Μονὴν Ξηροποτάμου τοῦ Νικηφόρου.

Ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν δύο τούτων Παύλων θ' ἀσχοληθῶμεν ἐκτενῶς εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Μονῆς Ἀγίου Παύλου.

μοναχὸν Εὐθύμιον ἡγούμενον τῆς περιωνύμου ἐν Κωνσταντινουπόλει μονῆς τοῦ Στουδίου¹.

Κοινῆς Συνάξεως² τῶν ἡγουμένων τοῦ Ὁρους γενομένης ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Εὐθυμίου ἠρευνήθησαν πρῶτον τὰ κατὰ τοῦ Ἀθανασίου καταγγελθέντα τῶν μοναχῶν, ἀλλὰ ταῦτα, «σατανικῆς ἐνεργείας συμβεβηκέναι διέγνωσται».

Ἐκτὸς τούτων, τὸ Ὁρος εἶχεν ἀνάγκην μεγάλην διοικητικῆς ὀργανώσεως κανόνος τινὸς ἢ τυπικοῦ ῥυθμίζοντος κατὰ κοινὸν τύπον καὶ συμφέρον τὸν βίον καὶ τὰς σχέσεις τῶν μονῶν καὶ μοναχῶν, διότι οὐχὶ μόνον ἡ Λαύρα ἰδρύθη μεγάλη, ἀλλὰ ταυτοχρόνως καὶ ἄλλαι μεγάλαι καὶ μικραὶ μοναὶ ἐκτίζοντο καὶ ἄλλαι μὲν ὑπερεμάχουν τοῦ νέου συστήματος τῶν μεγάλων ἀδελφοτήτων, ἄλλαι δὲ ἀντείχοντο τῶν ἀρχαιοτέρων ἡθῶν. Ἐξ ἀφορμῆς τούτων ὁ Εὐθύμιος, καθ' ἣν εἶχεν ἐντολήν, προσέβη μετὰ τοῦ Πρώτου καὶ τῆς Συνάξεως εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Α' τυπικοῦ³ τοῦ Ὁρους, τυπικοῦ ὅπερ διασωθὲν

¹ Καὶ Στουδίων καὶ Στουδιτῶν.

² *Σύναξις* λέγεται ἐν Ἀγίῳ Ὁρει ἀπὸ τοῦ Ι'. αἰῶνος μέχρι σήμερον ἢ κοινὴ τῶν ἡγουμένων ἢ ἀντιπροσώπων ἢ προϊσταμένων τῶν Μονῶν τοῦ Ὁρους συνάθροισις ἐν Καρααῖς. Σύναξις καλεῖται καὶ πᾶσα συνάθροισις ἐν ταῖς Μοναῖς γερόντων (προϊσταμένων) ἢ ὀλομελειῶν πρὸς οὐσκεψιν.

³ Τυπικὰ λέγονται κυρίως οἱ κώδικες οἱ καθορίζοντες τὴν ταξιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀκολουθιῶν τῶν μοναστηρίων, ἀλλὰ καὶ πᾶσα περὶ μοναστηρίων καὶ μοναχῶν διάταξις ἀφορῶσα τὴν πνευματικὴν αὐτῶν κατὰστασιν, τὴν διοικητικὴν τάξιν κλπ. Τοιαῦτα τυπικὰ ἐκέκτηντο πᾶσαι αἱ μοναὶ πανταχοῦ, πρῶτη δὲ βᾶσις τούτων ἦσαν αἱ διαθῆκαι τῶν ἰδρυτῶν αὐτῶν, αἵτινες τυπικὰ καὶ αὐταὶ ἐκαλοῦντο· ὁσάκις δὲ οἱ βασιλεῖς ἦσαν κτήτορες, ἐδίδοτο παρ' αὐτῶν εἰς τὴν νεοσυρηθεῖσαν μονὴν χρυσόβουλλον τυπικόν. Τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ προκείμενον τοῦ Ἀγίου Ὁρους τυπικόν, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ περαιτέρω Β' τυπικοῦ. Τοῦτο ἀφοῦ συνετάχθη ἐν Ἀθῶ, ἐγράφη καὶ ὑπεγράφη παρὰ τοῦ Πρώτου καὶ τῶν ἡγουμένων, ὕστερον ἐκυρώθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκρατοροῦ Ἰωάννου τοῦ Τσιμισκῆ. Τὸ τυπικὸν τοῦτο σώζεται εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς Ἱ. Κοινοτήτος τοῦ Ἀγίου Ὁρους καὶ ὀνομάζεται «*τράγος*», ὡς ἐπὶ τραγείου δέρματος γεγραμμένον, ἀποτελεῖται δὲ ἐκ τεσσάρων συγκεκολλημένων μεμβρανῶν, ἐκτεινόμενον οὕτω, ἐν σχήματι εἰλητῶ, εἰς μῆκος τριῶν μέτρων καὶ πλάτους μ. 0,16. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο διὰ τὴν ἀρχαιότητα, τὴν ἐπισημότητα καὶ τὴν ὀπανιότητα τοῦ εἶδους, εἶναι ἀνυπερβλήτου, ἀξίας. Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ

μέχρις ἡμῶν δεικνύει αὐτὸ ὀργανικὸν χάριτην τῆς πρώτης καὶ ἀρχαιοτάτης νομοθεσίας τοῦ Ὁρους καὶ μνημεῖον πολυτιμώτατον τοῦ μεσῆλικος ἡμῶν βίου.

Τὸ τυπικὸν ἐγράφη τῷ 972. Ἡ Σύναξις δὲ ἀφοῦ διευθέτησε πάσας τὰς ἐκκρεμεῖς διαφορὰς πνευματικὰς καὶ οἰκονομικὰς τῶν μονῶν, προέβη εἰς τὸν περιορισμὸν τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ ἀντὶ τῶν πρότερον γενομένων ἐτησίως τριῶν συνάξεων τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως, τοῦ Πάσχα καὶ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἀπεφασίσθη νὰ γίνηται εἰς τὸ ἐξῆς μόνον ἡ τελευταία, ὅτε θὰ διενέμετο καὶ ἡ **ρόγα**¹. Ἐπειδὴ δὲ ἕκαστος προσερχόμενος πρότερον εἰς τὰς Συνάξεις ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ «**ὑπουργούς**»² (μαθητὰς) καὶ ἐκτούτων «ἀταξίαι καὶ φιλονεικίαι ἐγένοντο», ἀπεφασίσθη ἵνα εἰς τὸ ἐξῆς ὁ Πρῶτος προσέρχεται εἰς τὴν Σύναξιν μετὰ τριῶν «ὑπουργῶν», ὁ Ἀθανάσιος τῆς Λαύρας μετὰ δύο καὶ ὁ Παῦλος ὁ Ξηροποταμίτης μεθ' ἑνός, τῶν δὲ λοιπῶν ἄνευ οὐδενός. (Ἀκολουθεῖ)

Διόρθωσις ἐσφαλμένων

Σελ. 26 ὑποσ. 1 «ἡ Μονὴ Ἁγίου Παύλου ἰδρύθη τὸν Θ' αἰῶνα, ἡ Ξηροποτάμου τὸν Γ', Διονυσίου καὶ Σίμωνος Πέτρας κλπ. ὡς ἔχει».

Σελ. 39 ὑποσ. Διαστάσεις Συγγιλλίου Λέοντος Σοφοῦ μήκους 0,57 καὶ οὔχι 9,57.

Δια τὰ ἄλλα τυπογραφικὰ λάθη τῆς ἀφαιρέσεως ἢ προσθέσεως λέξεων κλπ. ζητοῦμεν τὴν ἐπιείκειαν τῶν ἀναγνωστῶν, ἐλπίζοντες εἰς τὸν περιορισμὸν των.

Σωφρονίου Καλλιγᾶ — Ἁγιοπαυλίτου, Δ. Πίστη, Ἀ. Μομφεράτου, Ph. Meyer, Οὐνσπένσκη καὶ Σμυρνάκη. Κατὰ δὲ τὴν περὶ ὁδὸν τῆς Γερμανικῆς κατοχῆς (1942) ἡ ἀρχαιολογικὴ γερμανικὴ ἀποστολὴ μετ' ἐπικεφαλῆς τὸν Καθηγητὴν κ. F. Dolger μετὰ τῶν ἄλλων ἀγιορειτικῶν ἐγγράφων ἐφωτογράφησε καὶ τὸ ἐγγράφον ταῦτο ὀλόκληρον.

¹ Rogo ἢ Erogog = φιλοδωρία, μισθός. Ῥόγα τοῦ παλατιοῦ ἐλέγετο παρὰ Βυζαντινοῖς ἢ ἐκ χρυσοῦν νομισμάτων καὶ ὑφασμάτων φιλοδωρία τὴν ὅποιαν ἔδιδεν ὁ αὐτοκράτωρ εἰς τὸν στρατὸν, τὴν σύγκλητον καὶ λοιποὺς ὀφφικιάλους κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς Ὁρθοδοξίας, ἢ τῶν Βατῶν ἢ κατὰ τὴν Μ. Πέμπτην, ἐν γένει δὲ ῥόγα δηλοῖ τὴν φιλοδωρίαν ἢ καὶ τὸν μισθόν. Ἐνταῦθα πρόκειται περὶ ῥόγας ἤτοι χρηματικῶν ποσοῦ ἀθροισμοῦ καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἐκ τῶν δωρεῶν παντὸς εὐσεβοῦς ἀποβασιλέως μέχρις ἐσχάτου ἀνθρώπου, ὅπερ διένειμον κατὰ τὰς συνάξεις αὐτῶν οἱ μοναχοὶ πάντως, ἐξ ἴσου, ἢ κατ' ἀναλογίαν ἄγνωστον ἡμῖν.

² Ἡ τάξις αὕτη κατηργήθη κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα συνερχομένων τῶν ἡγουμένων μόνων.

ΕΚ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ ΤΗΣ Ι. Μ. ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

Ἐπὶ τὴν στέγην τῆς Ἱεροῦ Μονῆς Ἀγίου Παύλου τοῦ σεμνοῦ Κοινοβίου καὶ τῶν ἄλλων Ἑλληνικῶν Μονῶν, ἀνευρίσκει ὁ ἐπισκέπτης εὐαριῶμους ἀλλ' ἐνθουσιώντας καὶ ἐμπνευσμένους πατέρας, ἀληθινούς ἀντιπροσώπους τοῦ ἱεροῦ Στρατοῦ, ὅστις ἐν ἡμέραις δουλείας θάλλων ὁμοίως τὴν πίστιν καὶ τὴν πατριδα εὐοδοποίησε τὸ ἔργον τοῦ βασιλικοῦ στρατοῦ καὶ ἐγγυᾶται τὴν ἀποτροπὴν τῶν συγχρόνων κινδύνων οἷτινες ἀπειλοῦσι τὸ Ἄγιον Ὄρος.

Ἀπὸ τοῦ μεσημβρίου τῆς 18 Ὀκτωβρίου 1913.

ΑΘΑΝ. ΕΥΤΑΞΙΑΣ

Ν. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Πιστεύετε, ἐμμένετε τὸ ὄνειρόν σας πλησιάζει πλέον νὰ πραγματοποιηθῇ γοργὰ ἔρχεται ἡ ἀνάστασις τῆς Βυζαντινῆς Αυτοκρατορίας.

18 Ὀκτωβρίου 1913.

ΓΡ. ΒΑΣΙΛΑΣ «Νέας Ἡμέρας»

Πρόσφυγες βουλευταί, ἐκ Πόντου, τῆς κλεινῆς τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου γενετήρας καταγόμενοι, ἤλθομεν ἐπὶ τὸ Ὄρος τὸ Ἄγιον πρὸς ψυχικὴν ἀνακούφισιν καὶ πρὸς μελέτην τῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν ζητημάτων αὐτοῦ.

Μεθυσμένοι θεία μέθη ἐκ τῶν ἀπαραμίλλων φυσικῶν καλλωνῶν τοῦ Ὄρους καὶ ἐκθαμποι ἐκ τῆς ἀπὸ αἰώνων φιλοχρίστου καὶ ἐθνοπρεποῦς δράσεως τῶν ἱερολοχιτῶν πατέρων, ἐπιστρέφομεν εἰς τὸν κόσμον ἵνα σαλπίσωμεν τὴν σημασίαν καὶ τὴν περιαιτέρω ἀποστολὴν τοῦ μακραίωνος τούτου ἱεροῦ Παλλαδίου.

Καταλείποντες τὴν Γερασμίαν Μονὴν τοῦ Ἀγίου Παύλου αἰσθανόμεθα ὑποχρέωσιν νὰ διατρανώσωμεν τὸν θανμασμόν μας διὰ τὴν ἐν αὐτῇ βασιλεύουσαν σεμνότητα καὶ τάξιν καὶ νὰ διαδηλώσωμεν τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν ἐπὶ ταῖς στοργικαῖς περιποιήσεσιν ἐκ μέρους τῶν σεβασμίων Πατέρων αὐτῆς.

Ἐν τῇ Ἱεροῦ Μονῇ τοῦ Ἀγίου Παύλου τῇ 3ῃ Μαΐου 1927

ΔΕΘΝ. ΙΑΣΩΝΙΔΗΣ
Α. Κ. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ
Κ. Τ. ΜΟΥΖΕΝΙΔΗΣ

Βουλευτῆς Θεσπλονικῆς (νῦν Ἑπουρ. Β. Ἑλλάδος)
> Βερροῖος
> Θεσσαλονικῆς

Η ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗ

Ὁ Χριστὸς τὴν ὠραίαν καὶ θεῖαν ταύτην πράξιν τῆς ἐλεημοσύνης, κατέστησεν εὐκολωιάτην ἀρετὴν καὶ προσιτὴν εἰς πάντας τοὺς ἀνθρώπους. Ἐλεεῖς μὲ πολλὰ ἑκατομμύρια ἢ πράξεις εἶναι ἀρίστη. Ἐλεεῖς μὲ ἑκατὸν μόνον δραχμὰς καὶ αὐτὴ εἶναι ἀρίστη, ἐφόσον ὅμως τόσον εἶχες τὴν δύναμιν νὰ δώσης. Ἡ πράξις ζυγίζεται οὐχὶ μὲ τὴν ἐξωτερικὴν ἐμφάνισιν αὐτῆς, ἀλλὰ μὲ τὴν ἐσωτερικὴν διάθεσιν τῆς καρδίας, οὐχὶ κατὰ τὸ μέγεθος, ἀλλὰ κατὰ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν ἐκάστου ἀνθρώπου καὶ κατὰ τὴν προαίρεσιν αὐτοῦ.

Ὁ Χριστὸς τὸ ἐδίδαξεν ὁ ἴδιος κατὰ τὸν πλέον θαυμάσιον τρόπον διὰ τῆς ἀξίας, ἣν ἀπέδωκεν εἰς τὰ δύο λεπτὰ τῆς χήρας ἔναντι τῶν πολλῶν ἅτινα ἔθεσαν εἰς τὸ γαζοφυλάκειον οἱ πλούσιοι (Μάρκ. ΙΓ' 42.) καὶ εἰς τὸ προσφερόμενον ποτήριον ὕδατος, ἂν μόνον αὐτὸ δύναται τις, ὡς τὸ λέγει ὁ ἴδιος διὰ τὸν δίδοντα· «οὐ μὴ ἀπωλέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ» (Μάρκ. Ι. 42).

Ἡ καλλιτέρα ἐλεημοσύνη καὶ ἡ ἀσύγκριτος πρὸς πᾶσαν ἄλλην πρὸς τοὺς πτωχοὺς, ἀλλὰ καὶ τοὺς πλουσίους, εἶναι ἡ μετάδοσις τοῦ Θείου λόγου, κατὰ πραγματικὴν μίμησιν αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ, ὅστις διὰ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ ἀνεγέννησεν τὸν ἄνθρωπον. Ὅσοι δὲν ἔχουν τὴν δύναμιν πρὸς τοῦτο, δύνανται εὐχερῶς ν' ἀναπληρώσουν ταύτην, ἀγοράζοντες διάφορα ἡθικοθηρησκευτικὰ βιβλία καὶ ν' ἀποστέλουν ταῦτα εἰς γνωστοὺς καὶ ἀγνωστούς.

Ὁ δίδων καὶ ὁ παντοιοτρόπως ἐργαζόμενος τὴν φιλανθρωπίαν προϋποθέτει ὅτι ἔχει τὴν ἀρετὴν τῆς συμπαθείας καὶ τῆς ἀγάπης. Ὅστις ὅμως ἀποφεύγει τὸ καθῆκον τοῦτο εἶναι φιλαργύρος καὶ δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον σκληροτέρα καρδίᾳ τῆς καρδίας τοῦ φιλαργύρου.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ

Οἱ γονεῖς δὲν πρέπει ν' ἀγνοῶσιν ὅτι τὰ τέκνα εἶναι ἱερά παρακαταθήκη, τὴν ὁποίαν ἐνεπιστεύθη εἰς αὐτοὺς ὁ Θεὸς διὰ τὴν παραμέλησιν τῆς ὁποίας μέλλει ποτὲ νὰ ζητήσῃ λόγον ἀστηρὸν παρ' αὐτῶν.

Πρῶτοι αὐτοὶ καὶ μόνοι ἀπόλυτον ἐπὶ τῶν τέκνων τὴν ἔξουσίαν ἔχοντες καὶ διὰ παντὸς μετ' αὐτῶν συνοικοῦντες καὶ ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίδρασιν αὐτῶν ταῦτα ἔχοντες, νὰ μὴ κατορθώσωσι νὰ ἐνσπείρωσιν εἰς τὴν παρθένον ἐκείνην γῆν τὰ πρῶτα σπέρματα τῆς εὐσεβείας καὶ ἀρετῆς; Τοῦτο οὐδὲν ἄλλο προδίδει, ἢ ὅτι παρημέλησαν τὴν ἀνατροφὴν.

Ἐνεκα τῆς σπουδαιότητος τῆς ἀνατροφῆς, ὁ Πάνσοφος Θεός, ἐνεπιστεύθη αὐτὴν εἰς μόνους τοὺς γονεῖς ὡς μόνους δυναμένους νὰ κατορθώσωσιν αὐτήν, διότι εἰς μόνους τούτους ἐνεφύτευσεν τὴν πρὸς τὰ τέκνα στοργήν, ἡ ὁποία βιάζει αὐτούς, ὡς κέντρον θεῶ νὰ φροντίζωσι περὶ τῆς εὐτυχίας αὐτῶν. Ἐκεῖνα ἀγαπῶσιν ὡς μέλη αὐτῶν, ὡς ὁστᾶ ἐκ τῶν ὁστῶν των, καὶ ὑπὲρ ἐκείνων πλεῖστα ὅσα πράττουσιν, καὶ πλεῖστα ὅσα πάσχουσιν, καὶ πολλάκις τὴν ἰδίαν αὐτῶν ζωὴν θυσιάζουσιν, ἵνα ταῦτα παντὸς κινδύνου προφυλάξωσιν, ἀλλ' ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ὀφείλουσι νὰ φροντίζωσι περὶ τῆς καλῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων των διότι δι' αὐτῆς καὶ μόνῃς θὰ καταστήσωσιν αὐτὰ εὐτυχῆ.

Ἄμα τὸ βρέφος γεννηθῆ ἀποβλέπουσι πρὸς τοὺς γονεῖς, ἢ οἰκογένεια, ἢ κοινωνία, ἢ πατρίς, ἢ ἐκκλησία καὶ αὐτὸς ὁ οὐρανὸς ἀπαιτοῦντες παρ' αὐτῶν τοῦ γεννηθέντος τὴν ἀνατροφὴν ὡς τὰ μέγιστα ἐνδιαφερόμενοι δι' αὐτήν.

Ἡ οἰκογένεια ἀναμένει ἐκ τῆς καλῆς ἀνατροφῆς τοῦ παιδὸς ν' ἀποδοθῆ εἰς αὐτὴν μέλος ἱκανὸν νὰ τὴν προστατεύσῃ, ἀλλ' ὄχι καὶ νὰ τὴν καταστρέψῃ. Ἡ κοινωνία ἀπαιτεῖ ἵνα ἀνθρώπος καλός, ἀλλ' οὐχὶ καὶ μάστιγῆ κακοποιδὸς δοθῆ εἰς αὐτήν. Ἡ πατρίς ἵνα ἀναφανῆ πολίτης χρηστός, οὐχὶ καὶ προδότης αἰσχροός. Ἡ ἐκκλησία ἀναμένει ἵνα γεννηθῆ αὐτῇ τέκνον πιστόν, ὃχι μέλος ἁμαρτωλόν. Ὁ οὐρανὸς τέλος οὗτος προσδοκᾷ ἄνω, ὅπως τὸ γεννηθὲν καταστῆ ἱκανὸν νὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτόν, καὶ ὄχι ν' ἀποκλεισθῆ τῶν αἰωνίων αὐτοῦ ἀγαθῶν. Ὅποια ἢ σπουδαιότης τῆς ἀνατροφῆς!

Πολλοὶ ἐκ τῶν γονέων ἔχουσι τὴν παράλογον ἀντίληψιν, νὰ ζητήσωσι τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τούτου ἀπὸ τὴν πολιτείαν.

Ἔτσι! Ἀπεδείχθη τοῦτο ἀδύνατον. Ἡ πολιτεία καὶ τὰ ὄργανα αὐτῆς μόνον ἀπλῶς δύνανται νὰ ὑποβοηθήσωσι τὸ ἔργον τῶν γονέων. Μὴ πλανώμεθα! Ἡ ἀνατροφή τῶν τέκνων εἶναι ἔργον ἀποκλειστικῶς τῶν γονέων.

Ἐπειδὴ ἡ ἐξ ἐκκληρώσεως ἢ μὴ τοῦ καθήκοντος τούτου, ἢ τῆς παραμελήσεως αὐτοῦ ἐξαρτᾶται ἡ σωτηρία ἢ ἡ ἀπώλεια, ἡ εὐτυχία ἢ ἡ δυστυχία, τῶν ἐμπιστευθέντων ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τέκνων αὐτοῖς. Διότι τίς θ' ἀποτρέψη ἀπὸ τὰς κακίας τὰ μικρὰ διὰ παραιnéσεως; τίς θὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὴν ἀταλήν αὐτῶν καρδίαν τὴν πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἐλπίδα εἰς αὐτόν; Ἡ τίς θὰ εἰσαγάγῃ αὐτὰ εἰς τὴν πρὸς πάντας ἀγάπην; οὐδεὶς ἄλλος ἢ οἱ γονεῖς αὐτῶν. Τὸ σχολεῖον καὶ ἡ ἐκκλησία μόνον ἐποικοδομοῦσι καὶ συνεισφέρουσιν εἰς τὴν καλὴν ἀνατροφήν τὴν ὁποίαν δίδουσι μόνον οἱ γονεῖς Χριστιανοί. Καὶ ὅμως πολλοὶ γονεῖς ἐπαναπαύονται ὅτι τὰ τέκνα τῶν καλῶς ἀνατρέφονται, διότι εἰς τὰ σχολεῖα ταῦτα στέλλουσι, καὶ πρὸς ἐκπαίδευσιν αὐτῶν πάντα τὰ μέσα παρέχουσιν.

Ἄλλ' οἱ γονεῖς οὗτοι βεβαίως ἀγνοοῦσιν ὅτι ἄνευ τῆς κατ' οἶκον ἀνατροφῆς πᾶσα ἠθικὴ διδασκαλία, γενομένη ἐν τῷ σχολείῳ, γελοιοποιεῖται ὅταν αὕτη ἐν τῷ οἴκῳ ποδοπατῆται. Τί νομίζετε; Δὲν διακωμωδεῖται ἡ πρὸς εὐσέβειαν διδασκαλία, ἢ γενομένη ἐν τῷ σχολείῳ ὅταν ἐν τῇ οἰκίᾳ τὸ τέκνον ἀκούῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἀναιδῶς βλασφημοῦντα; δὲν χλευάζεται ἡ περὶ κλοπῆς διδασκαλία τοῦ διδασκάλου, ὅταν ὁ μαθητὴς κλέπῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ ὅμως δὲν τιμωρῆται ὑπὸ τῶν γονέων του;

Πρέπει πρῶτον οἱ γονεῖς νὰ εἶναι μορφωμένοι ἠθικῶς καὶ χριστιανικῶς, διότι ἂν ὁ βίος αὐτῶν εἶναι ἀσύμφωνος πρὸς τὴν ἠθικὴν εἶναι ἀδύνατον νὰ διδάξωσι τὰ τέκνα τῶν τὴν ἀρετὴν. Ἐπειδὴ πῶς δύνανται, πατὴρ ἄσωτος καὶ εἰς ἡδονὰς ἐκδοτος νὰ ἀναθρέψῃ καὶ ἀναδείξῃ τὸν υἱόν του οἰκονόμον καὶ σώφρονα; Ἡ πῶς μήτηρ θὰ συμβουλεύσῃ τὴν θυγατέρα της νὰ ἐνδύηται λιτῶς, ὅταν αὕτη στολιζέται πολυτελῶς καὶ φέρῃ ὑπερηφάνως ἐπὶ τοῦ σώματος αὐτῆς ὀλόκληρον τὴν παρουσίαν τοῦ ἀτυχοῦς αὐτῆς ἀνδρός; Ἡ ὅταν αὕτη στολιζέται ὡς ἐν Αἰγυπτιακὸν εἶδωλον, ἐνδυομένη μὲ τὴν σημερινὴν ἐνδυμασίαν τῆς γυμνότητος τοῦ σώματος αὐτῆς, προκαλοῦσα καὶ μέσα εἰς τὸν

ἱερὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ τὰ βλέμματα τῶν εὐλαβῶς ἐκκλησιαζομένων καὶ ὠθούσης αὐτοὺς εἰς ἁμαρτωλὰς σκέψεις, καὶ εἰς ἀκολασίαν, νὰ διδάξη τὴν θυγατέρα αὐτῆς, νὰ ἐνδύηται σεμνοπρεπῶς; Ὅταν οἱ γονεῖς οὐδέποτε μεταλαμβάνουσι τῶν ἀχράντων μυστηρίων, ἢ καὶ ἂν ποτὲ μεταλαμβάνουσι πράττουσι τοῦτο πρὸς ἀνθρωπαρέσκειαν, καὶ οὐχὶ διὰ τὴν ψυχικὴν αὐτῶν σωτηρίαν, εἶναι δυνατὸν νὰ διδάξωσι τὰ τέκνα των νὰ μεταλαμβάνωσι συχνὰ καὶ προητοιμασμένα διὰ τῆς ἐξομολογήσεως; Τοῦτο εἶναι φύσει ἀδύνατον. Καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἀποτυγχάνουσι πολλοὶ γονεῖς εἰς τὴν ἀνατροπὴν τῶν τέκνων αὐτῶν. Ἄνευ καλοῦ παραδείγματος τῶν γονέων, ἡ ἀνατροπὴ τῶν τέκνων εἶναι διδασκαλία ἄκαρπος, εὐδιάλυτος ἀσύστατος, ματαία καὶ ἀτελεσφόρητος.

Ὅταν οἱ γονεῖς συνιστῶσιν εἰς τὰ τέκνα των τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ὁμόνοιαν, αὐτοὶ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἐρίζουσι καὶ διχογνωμοῦσιν, ὅταν εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ τὸ δίκαιον καταπατοῦσιν, ὅταν εἰς τὰ τέκνα των συνιστῶσι νὰ εἶναι ἐγκρατῆ αὐτοὶ δὲ εἶναι ἀκόλαστοι καὶ ἀκρατεῖς; ἡ τοιαύτη ἀνατροπὴ εἶναι οὐ μόνον ἀνωφελὴς ἀλλὰ καὶ καταστρεπτικὴ. Οἱ τοιοῦτοι γονεῖς, οὐ μόνον εἶναι ἀνίκανοι νὰ ἀναθρέψωσι τὰ τέκνα των, ἀλλὰ καὶ βλάπτουσιν αὐτὰ σπουδαίως διὰ τῆς διαγωγῆς των. Διὰ τοῦτο σήμερον ἀντὶ νὰ συμβουλευόμεν πολλὰ τέκνα ν' ἀκολουθῶσι τὸ παράδειγμα τῶν γονέων των, παρέστη ἀνάγκη νὰ ἀποτρέπωμεν αὐτὰ τῆς μιμήσεως τῶν ἔργων τῶν γονέων των.

Μακάρια καὶ εὐτυχῆ τὰ τέκνα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔτυχον νὰ ἔχωσι γονεῖς ἀγαθοὺς καὶ εὐσεβεῖς. Τουναντίον δυστυχῆ πλάσματα ἐκεῖνα τῶν ὁποίων οἱ γονεῖς παρημέλησαν τὴν ἀνατροπὴν αὐτῶν. Τὰ πλάσματα ταῦτα θὰ παραμείνουσιν εἰς ὅλην τὴν ζωὴν δυστυχῆ!

Ἄν σήμερον ἡ κακία ὑπερπλεονάζῃ καὶ ἡ κοινωνία ἠθικῶς, καὶ ὑλικῶς πάσχη, αἷτιον ἢ παράβλεψις τῆς χριστιανικῆς ἀνατροπῆς τῶν νέων. Οἱ νέοι ψυχροὶ καὶ ἀδιάφοροι σήμερον πρὸς τὴν θρησκείαν διατελοῦν, ἡ δὲ ὥριμος ἡλικία πρὸς τὴν ὕλην τελείως ἔχει παραδοθῆ. Ἐκ τούτου τὸ ἔγκλημα τὰς περισσοτέρας τάξεις τῆς κοινωνίας λυμαίνεται καὶ θὰ εἴχομεν τελείαν καταστροφὴν, ἐὰν μὴ ἡ Σεβαστὴ Κυβέρνησις δὲν ἐλάμβανε μέτρα πρὸς περιορισμὸν τοῦ κακοῦ. Ἐξ ὑμῶν δὲ ὧ γονεῖς ἐξαορτᾶται

νά θεραπεύσητε τὰ μεγάλα ταῦτα κακὰ, τὰ μαστίζοντα σήμερον τὴν πατρίδα, τὴν ἐκκλησίαν, τὸ ἔθνος, τὴν οἰκογένειαν καὶ τὴν κοινωνίαν. Εἰς χεῖρας ὑμῶν ἀπόκειται τὸ μεγαλεῖον, ἢ ἡ πτώσις τῆς Πατρίδος, ἢ εὐτυχία ἢ ἡ δυστυχία τῆς κοινωνίας. Διὰ τῆς καλῆς ἀνατροφῆς τὴν ὁποίαν σήμερον δίδετε εἰς τὰ τέκνα ὑμῶν, θὰ προσφέρητε αὐρίων ἥρωας εἰς τὴν πατρίδα, χρηστοὺς πολίτας εἰς τὴν κοινωνίαν, καὶ ἀληθεῖς Χριστιανοὺς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

Ὅπως δυνηθῆτε ἀμφοτέρωθεν οἱ γονεῖς νὰ δώσητε εἰς τὰ τέκνα ὑμῶν τὴν δέουσαν ἀνατροφήν, ἀνάγκη νὰ προσεύχησθε εἰς τὸν Θεὸν καὶ πιστῶς νὰ ἐξασκήσητε τὴν ἀρετὴν, ἐπικαλούμενοι τὴν ἐξ ὕψους βοήθειαν, ὃ δὲ Θεὸς τότε θὰ εἰσακούσῃ τὰς προσευχὰς ὑμῶν καὶ θὰ φωτίζη καὶ θὰ καθοδηγῇ ταῦτα πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. Εἶναι δὲ γνωστὸν εἰς πάντας, πόσον αἱ εὐχαὶ τῶν γονέων καὶ ἰδίως τῶν ἀγαθῶν εἶναι εὐπρόσδεκτοι πρὸς τὸν Θεόν.

Ὡ πόσον ὠραία ἡ εἰκὼν τῆς μητρός, διδασκούσης τὸ τέκνον τῆς εἰς εὐσέβειαν καὶ τὴν προσευχὴν! Πόσον εἶναι γλυκεῖα, πόσον εἶναι ἐπιβάλλουσα, πόσον συγκινητικὴ, πόσον εὐτυχῆς ἡ μήτηρ ἐκείνη, ἣτις ὑπὲρ τῆς ἀγωγῆς τῶν τέκνων τῆς χύνει δάκρυα καὶ ὑφίσταται θυσίας καὶ στενοχωρίας! Ἡ μήτηρ εἶναι ὁ πολικὸς ἀστὴρ ὅστις τὸ τέκνον ἐν τῇ σταδιοδρομίᾳ του ὁδηγεῖ. Εἶναι ὄντως ἔκτακτος δύναμις, ἣν ἡ μήτηρ ἐπὶ τοῦ τέκνου αὐτῆς ἀσχεῖ.

Ἄλλὰ καὶ ὁ πατὴρ ὀφείλει διὰ τῆς ἀγάπης, γλυτύτητος καὶ αὐστηρότητος νὰ γίνεται ὁδηγὸς τῶν τέκνων αὐτοῦ, πρὸς πᾶν ἀγαθόν καὶ ἀντὶ νὰ διατρίβῃ τὰς ὥρας τῆς κινήσεώς του ἐν τοῖς καφφενείοις νὰ διατρίβῃ μᾶλλον εἰς σχέσεις μετὰ τῶν τέκνων αὐτοῦ, συνεχῶς συναναστροφόμενος.

Ἡ δὲ πλήρης ἀμοιβὴ τῶν κόπων, οὓς θὰ καταβάλητε διὰ τὴν καλὴν ἀνατροφήν τῶν τέκνων σας, ἀγαπητοὶ θὰ εἶναι ὁ ἀμαράντινος τῆς δόξης στέφανος καὶ τὰ ἄρρητα ἀγαθὰ «ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὓς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἠτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Γένοιτο.

ΑΡΧΙΜ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Καθηγούμενος Ἱερ. Μονῆς Ἁγίου Παύλου

Ἄρχιμ. Σωφρόνιος Ἁγιοπαυλίτης—Καλλιγᾶς

Καταγόμενος ἐκ Καλλιγᾶτων Κεφαλληνίας προσῆλθεν εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Ἁγ. Παύλου ὡς δόκιμος μοναχὸς τῷ 1832 φέρον τὸ κοσμικὸν ὄνομα Σταμάτιος. Τῷ 1834 ἐκάθη μοναχὸς λαβὼν τὸ ὄνομα Σωφρόνιος. Μετὰ 4ετίαν ἐχειροτονήθη ἱερεὺς καὶ τῷ 1843 ἐξελέγη ἡγούμενος, διατελέσας ὡς τοιοῦτος εἰς τρεῖς περιόδους μέχρι τοῦ 1882 ὅτε ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον.

Ὁ Σωφρόνιος 3 ἔτη μετὰ τὴν μετατροπὴν τῆς Μονῆς του ἐκ τοῦ ἰδιορρυθμοῦ βίου εἰς τὸν κατ' ἐξοχὴν μοναχικὸν τοιοῦτον τὸν Κοινοβιακόν, ἀναλαβὼν τὴν ἡγουμενείαν διεξῆγεν εὐθαρσῶς καὶ νικηφόρως πραγματικὸν ἀγῶνα πρὸς ἐμπέδοσιν τοῦ Κοινοβιακοῦ συστήματος, ζηλωτῆς ὑπάρχων αὐτοῦ, ἐναντίον τῶν πεισμόνως ἀντιδρώντων ἰδιορρυθμιτῶν πατέρων, οἵτινες ὀλίγον ἔλλειψε ν' ἀνατρέψουν τὸ νεαρὸν τότε κοινόβιον, δι' ὃ καὶ δικαίως ἀπέσπασε τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν νεωτέρων του.

Ἔργασθεις δραστηρίως, ἐμόχθησεν οὐκ ὀλίγον διὰ τὴν τακτοποίησιν τῶν οικονομικῶν τῆς Μονῆς εὐρισκομένης εἰς μέγα χρέος ὡς ἐκ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ νέου μεγάλου ναοῦ αὐτῆς, ἐπιτυχὼν τὴν πλήρη ἀνόρθωσίν της ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὁποίου προσῆλθον καὶ ἐκοινοβίασαν εἰς αὐτὴν πολλοὶ Κεφαλλῆνες.

Ὁ Σωφρόνιος Καλλιγᾶς συνέγραψε καὶ ἐξέδωκεν ἐν Σμύρνῃ ἐν ἔτει 1863 τὴν Ἀθωνιάδα, σύντομον περιγραφὴν τοῦ Ἁγ. Ὄρους. Ὁμοίως ἐν ἔτει 1853 τὴν νοερὰν σύνοψιν, ἥτοι διδασκαλεῖον περὶ νηπιτικῆς ἐργασίας τῆς νοερᾶς προσευχῆς, καὶ τὴν παράκλησιν τῆς Παναγίας τῆς Μυροβλητίσσης ἣτις ψαλλεται ἐκάστην Κυριακὴν εἰς τὸν ἐσπερινόν ἐν τῷ Καθολικῷ Ναῷ τῆς Μονῆς.

Έορταί. Τὴν 15ην)28ην Ὀκτωβρίου ἀποφάσει τῆς Ἱ. Κοινό-
τητος Ἀγίου Ὄρους ἐτελέσθη εἰς τὸν ἱστορικὸν Ναὸν τοῦ
Πρωτάτου δοξολογία ἐπὶ τῇ ἀρνήσει ὑποταγῆς εἰς τὸν ἐχθρόν,
τὴν ἐνέπνευσεν ἡ Θεία Πρόνοια εἰς τὰς σκέψεις τῶν ἐκλιπόντων
Βασιλέως Γεωργίου Β' καὶ Ἱ. Μεταξᾶ. Τὸν πανηγυρικὸν ἐξεφώ-
νησεν ὁ κ. Διοικητής.

— Τὴν 29ην ἰδίου ἑορτάσθη πανηγυρικῶς δι' ὄλονυκτίου
ἀγρυπνίας ὑπὸ τῆς Ἱ. ἡμῶν Μονῆς ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἀγίου Γερασί-
μου τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐχοροστάτησεν ὁ
Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος π. Μηλιτουπόλεως κ. Ἱερόθεος τε-
λέσας καὶ τὴν θ. Λειτουργίαν.

Τὸν Ἅγιον Γεράσιμον ἐν Ἀγίῳ Ὄρει ἑορτάζει κατ' ἔτος
μεγαλοπρεπῶς ἡ Ἱ. ἡμῶν Μονή, καθότι τὸ πλεῖστον τῶν ἀδελ-
φῶν αὐτῆς εἶναι Κεφαλλῆνες. Ἐν αὐτῇ ὑπάρχει καὶ παρεκκλή-
σιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀγίου. Ὡσαύτως ἐν Ἀγ. Ὄρει ὑπάρχουν
τρεῖς ἕτεροι Ναοὶ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀγίου Γερασίμου ἐκ τῶν
ὁποίων ὁ εἰς εἰς τὴν Ἱ. Νέαν Σκῆτην, ὁ δεῦτερος εἰς τὴν τοῦ
Κουτλουμουσίου καὶ ὁ τρίτος εἰς τὴν βραχώδη καὶ ἔρημον πε-
ριοχὴν τῶν Κατουνακίων.

— Τὴν 24ην ἰδίου, ἑορτὴν τοῦ Ἀγ. Ἀποστόλου Ἰακώβου
τοῦ ἀδελφοθέου, ἐτελέσθη ἐν τῇ Ἱ. ἡμῶν Μονῇ ὑπὸ τοῦ Καθη-
γουμένου καὶ λοιποῦ ἱερατείου αὐτῆς ἡ ἀπὸ 15ετίας καθιερω-
θεῖσα ἐν αὐτῇ καὶ τὸ πρῶτον ἐν Ἀγ. Ὄρει, εἰδικὴ κατανυκτικὴ
λειτουργία τοῦ Ἀγ. Ἰακώβου διαρκέσασα ἐπὶ τριῶρον.

Χειροτονίαί. Τὴν 22αν ἰδίου ἐν τῇ Καλύβῃ τοῦ Ἀγ. Ἀπο-
στόλου Ἀνδρέου Ἱ. Νέας Σκῆτης, ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ Θεο-
φιλεστάτου ἐπισκόπου π. Μηλιτουπόλεως ὁ ἐν Καρυαῖς Γρηγο-
ριάτης Κελλιώτης Μοναχὸς Ἀβέρκιος εἰς ἱεροδιάκονον καὶ τὴν
ἐπομένην εἰς πρεσβύτερον.

Ἐπισκέψεις. Τὴν Ἱ. ἡμῶν Μονὴν ἐπεσκέφθησαν κατὰ τὸ
διαρρεῦσαν δίμηνον ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολιτὴς Νουβίας
(Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας) κ. Ἄνθιμος, ὅστις τὴν Κυριακὴν
τῆς 4ης Σίβριου ἐτέλεσε τὴν θ. Λειτουργίαν κηρύξας καὶ τὸν θ.
λόγον. Ὡσαύτως οἱ κ. κ. Herbert Boone καὶ Richard W. Bird ἐξ
Ἀμερικῆς, I. Κωνσταντινίδης, Ἀ. Κοτσιφίδης καὶ Χ. Κυριάκης ἐκ
Θεσσαλονίκης, Κ. Καζατζῆς ἐξ Ἀθηνῶν, Jean Madeti, Jean Morri καὶ
Antre Jarrou Γάλλοι φοιτηταί, Βόρις Μπομπρούσκυ Ρώσος Θεο-
λόγος ἐκ Παρισίων, Hladios Morales ἀγρ. ἀκόλουθος τῆς Ἰσπα-
νικῆς Πρεσβείας Ἀθηνῶν, Ἀρχιμανδρίτης Ἱερόθεος Πραγματά-
ρης ἐξ Ὑδρας, Δ. Χατζηδημητρίου ἐκ Θεσσαλονίκης, ἱερεὺς
Ἀστέριος, Κ. Μελισσίδης καὶ Β. Βουρλαμῆς ἐκ Μεταμορφώσεως
Χαλκιδικῆς.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ἐκτὸς τῶν ἐν ἄλλῃ σελίδι δημοσιευομένων Σεπτῶ Πατριαρχικοῦ γράμματος τῆς Α.Θ.Π τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Ἀθηναγόρα καὶ ἐγγράφου τοῦ Β. Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, ἐξακολουθοῦμεν νὰ λαμβάνωμεν θερμωτάτας ἐπιστολάς ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τοῦ περιοδικοῦ ἡμῶν, αἵτινες κατὰ τὸ πλεῖστον ἀναφέρονται εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς πνευματικῆς ἀνασυγκροτήσεως τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Δυστυχῶς ὁ μικρὸς χῶρος δὲν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ παραθέσωμεν ταύτας ἕστω καὶ ἐν περιλήψει. Πάντως ἐλπίζομεν αὐταὶ ν' ἀποτελέσουν θέμα διὰ μίαν εἰδικὴν ἐργασίαν λόγῳ τῆς σπουδαιότητος αὐτῶν. Σημειοῦμεν ἤδη τὰς ἐν τῷ μεταξὺ ληφθεῖσας ἐπιστολάς αἵτινες εἶναι :

Τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὄρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Διονυσίου, Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως κ. Χρυσοστόμου (ἀμφοτέρων περικοπὰς ἐδημοσιεύσαμεν εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος), Δέσφκων κ. Ἰακώβου, Ἰκονίου καὶ Ἀρχιγρ. τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κ. Ἰακώβου, Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου, τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Κατηχητικῶν Σχολείων Θεσσαλονίκης καὶ τῶν κ. κ. Στ. Κυριακίδου Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Ἄντ. Δασκαλάκη Ἀθηνῶν, Κ. Γουλιμῆ Δικηγόρου Ἀθηνῶν, Παν. Στάμου Καθηγητοῦ Πολυγύρου, Ἄντ. Φωκᾶ ἱατροῦ Ἀθηνῶν, Ἀ. Καφρίτσα Καθηγητοῦ Θεσσαλονίκης, Αἰδεσ. Τζ. Γιουγουτᾶ Μάνσφιλδ-Οχάιο Ἀμερικῆς, Ἰακ. Πολίτου ἐμπόρου Πειραιῶς, Χ. Θεοδωρίδου Ναυτ. Πρακτ. Δάφνης Ἁγίου Ὄρους, Ἀρχ. Κοσμᾶ Καράμπελλα, Ἄν. Βαλαδώρου Ἀθηνῶν, Ὀλ. Βλατίμου Τριπόλεως, Ἰ. Λαμπροπούλου Δικηγ. Πολυγύρου, Γ. Παλμετάκη Ἀγ. Παρασ. Κρήτης, Ἄνθ. Κουρῆ Ἀγ. Θεοδ. Κερκύρας, Β. Καρλῆ Ὀκωνιάς Εὐβοίας, Ἀθ. Ζαφειρίου Σωτήρος Θάσσου, Αἰδεσ. Χρ. Μπαρμπάλη Γρικάλων καὶ Κας Γ. Γαλιατσάτου Ἀργοστολίου.

Ἁ γίου Ὄ ρ ου ς. Ἰ. Κοινότητος, Γερ. Ἀλεξάνδρου Βατοτεδινοῦ, Ἱερομ. Στεφάνου Χιλιανδαρινοῦ Κελλιῶτου, Πρωτεπιστάτου Ἰ. Κοινότητος Προηγ. Γρηγορίου Λαυριώτου καὶ Γερ. Εὐθυμίου Διονυσιάτου.

Κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ἐλάβομεν τὰς ἑξῆς δωρεὰς πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ παρόντος δωρεὰν διανεμομένου περιοδικοῦ μᾶς :

κ. Ἰωάν. Λαμπροπούλου Δικηγόρου ἐκ Πολυγύρου	Δρχ.	50.000
κ. Ἄντ. Δασκαλάκη ἐξ Ἀθηνῶν	»	50.000
κ. Παν. Στάμου Καθηγητοῦ Γυμν. ἐκ Πολυγύρου	»	10.000
κ. Δ. Στεφανίδου Διοτῶ Ἐνοδ. «Καναδάς» ἐκ Λουτρακίου	»	20.000
κ. Ἰακ. Πολίτου ἐμπόρου ἐκ Πειραιῶς	»	20.000
κ. Γ. Γιαννακοπούλου ἐξ Ἀθηνῶν	»	10.000
κ. Ὀλυμπ. Βρατίμου ἐμπόρου ἐκ Τριπόλεως	»	25.000
κ. Ἄνθρ. Κουρῆ ἐξ Ἀγ. Θεοδώρων Κερκύρας	»	20.000
κ. Γεωρ. Διάπλη ἐκ Γορμενίσσης Μακεδονίας	»	10.000
κ. Πέτρο. Νάτση ὁλοτόμου ἐκ Μεγ. Παναγίας Χαλκίδης	»	10.000
κ. Ἀθαν. Ζαφειρίου ἐκ Σωτήρος Θάσου	»	10.000

κ. Κ. Μελισσιδή ἐκ Μεταμορφώσεως Χαλκιδικῆς	>	20.000
κ. Β. Βουρλαμῆ	>	20.000
Αἰδ. κ. Τζάνου Γουγουτᾶ ἐκ Μάνσφιλδ—'Οχάϊο Ἀμερικῆς	δολ. 2	
'Αγιορειτικαὶ δωρεαί.		
Ἱερομ. Στεφάνου Κελλιώτου Χιλιανδαρινοῦ	Δρχ.	100.000
> Παντελεήμονος Ἀρχιεραμ. Ἱ. Κοινότηνος	>	50.000
Γέροντος Εὐθυμίου Διονυσιάτου	»	10.000
Μοναχοῦ Καλλιστράτου Λυκούδη	>	10.000

Πρὸς ἅπαντας ἐκφράζομεν τὰς θερμὰς ἡμῶν εὐχαριστίας.

Αἰδ. ἱερ. Γερ. Γαρμπῆν καὶ Ι. Μαριᾶτον Κεφαλληνίαν, κ. Χ. Μα-
νιαδάκην Ἀθήνας καὶ Γ. Διάπην Γουμένισσαν ἐσημειώσαμεν διευθύν-
σεις. Γ. Παλμετάκην Ἀγ. Παρασκιᾶς Κρήτης ἀποστείλαμεν καὶ τὸ Α΄
τεῦχος.

'Αγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς τὸ ἐν
Βόλῳ ἀδελφὸν περιοδικὸν τοῦ λαμπροῦ Χριστιανοῦ καὶ ἐργάτου τοῦ
ἀμπελῶνος τοῦ Κυρίου κ. Σωτ. Σχοινᾶ «ἡ Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» διὰ
τὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τοῦ ἡμετέρου περιοδι-
κοῦ. Μετ' αὐτοῦ ἐνώμεθα καὶ ἡμεῖς τὰς εὐχὰς μας ὅπως καὶ αἱ ἄλλαι
ἀδελφαί Ἱ. Μοναὶ τοῦ Ἀγίου Ὅρους μιμηθῶσι τὸ παράδειγμα τοῦτο
πρὸς μίαν οἰανδήποτε κίνησιν γενικῆς πνευματικῆς ἐργασίας, ἣτις δὲν
εἶναι δυνατὸν παρὰ ν' ἀποδώσῃ τοὺς καρπὸς αὐτῆς. Ἄλλως τε πρόκει-
ται περὶ καθήκοντος ὅπερ ἀσφαλῶς θὰ ἐκδηλωθῇ εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον,
δεδομένου ὅτι τοῦτο εὐρίσκεται ὑπὸ συζήτησιν καὶ παρὰ τῇ Ἱ. Κοινοτήτι
τοῦ Ἀγ. Ὅρους ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους.

Ἐν τέλει γνωστοποιοῦμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας ὅτι δὲν κατέστη
δυνατὸν νὰ συντομεύσωμεν τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος Περι-
κοῦ, λόγῳ τῶν ἀνυπερβλήτων δυσχερειῶν ὡς ἐκ τῆς ἐκτυπώσεώς του ἐν
Θεσσαλονικῇ, παραλαμβάνοντες τοῦτο μετὰ παρέλευσιν 30-40 ἡμερῶν
ἀπὸ τῆς ἀποστολῆς τῆς ὕλης.

ΣΗΜ. Κατὰ τὴν στιγμήν τῆς ἀποστολῆς τῆς ὕλης (28 Ὀκτ. — 11
Νοεμ.) διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ παρόντος τεύχους ἐλήφθη ἐγκύκλιος τῆς
Ἱ. Κοινοτήτος ὑπ' ἀριθ. 161)25.10.50 καθ' ἣν συγκαλεῖται ἔκτακτος ἐκ
Καθηγουμένων καὶ Προϊσταμένων Διπλῆ Ἱ. Σύναξις ἐν Καρυαῖς τὴν
3)15 Νοεμβρίου πρὸς συζήτησιν ἐπὶ τῶν ἐξῆς ζητημάτων:

- 1) Ἐξευρέσεως κτιρίου μονίμου ἐγκαταστάσεως τῆς Διοικήσεως Ἀγίου Ὅρους.
- 2) Πνευματικῆς ἀνασυγκροτήσεως Ἀγίου Ὅρους.
- 3) Λειτουργίας Σχολῆς ὑπὸ τὸν παλαιὸν τύπον μέχρις ὀριστικῆς ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος :
- 4) Ἀπαντήσεως ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 109)1)11)50 ἔγγράφου τοῦ κ. Διοικητοῦ.
- 5) Οἰκονομικῆς ἀνασυγκροτήσεως καὶ
- 6) Διορισμοῦ Νομικοῦ συμβούλου ἐν Ἀθήναις.

Ἐπὶ τῶν σοβαρῶν τούτων ζητημάτων θὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ τεῦχος
τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου.

Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Τοιχογραφία τοῦ ἀρχαίου παρεκκλησίου Ἁγίου Γεωργίου
τῆς Ἱ. Μονῆς Ἁγ. Παύλου, ἀντιγραφεῖσα ὑπὸ τοῦ ζωγράφου
καὶ λογοτέχνου κ. Φωτ. Κόντογλου.

